

Nationaal Ouderenfonds

Bestuursverslag 2019

Verantwoording 2019

De verantwoording van het Nationaal Ouderenfonds over het jaar 2019 bestaat uit 3 delen:

- Bestuursverslag 2019
- Jaarrekening 2019
- Accountantsverklaring

Het bestuursverslag 2019 is ook te downloaden op www.ouderenfonds.nl.

*Ouder worden
doe je samen!*

Inhoud

Voorwoord	4
1. Onze strategie	5
2. Onze activiteiten - feiten en cijfers.....	11
3. Onze communicatie en fondsenwerving	21
4. Onze organisatie.....	25
5. Onze financiën (samenvatting)	33
6. Verklaring Raad van Toezicht	39
7. Blik op de toekomst	41
Bijlagen	
Hoofd- en nevenfuncties directie en Raad van Toezicht	46
Partners.....	47

Voorwoord

Terugkijkend op 2019 kan ik met overtuiging zeggen dat het Nationaal Ouderenfonds veel heeft kunnen betekenen voor ouderen. Als je wereld kleiner wordt en er belangrijke mensen in je leven wegvallen, is het van ongekende waarde dat je weer samen met anderen kunt optrekken en activiteiten kunt ondernemen. Ik noem graag een paar mijlpalen die we samen hebben bereikt.

In november gaat de 100ste BooschappenPlusBus van het Ouderenfonds rijden. Meer dan 30.000 ouderen in Nederland maken gebruik van de bus, die wordt gerund door ruim 2.500 lokale vrijwilligers. De bus zorgt niet alleen voor bewegingsvrijheid, maar vooral ook voor sociale verbinding. Zo blijft de wereld van ouderen groot.

In Amsterdam wordt op 9 november officieel het startsein gegeven voor OldStars *walking rugby*. Dit betekent dat we in 2019 met OldStars Sport uitgegroeid zijn naar zeven spelvormen. Dit is aanzienlijk meer dan onze doelstelling van vier sporten. Deze groei is mogelijk door de inzet van vele landelijke en lokale partners. Een echte 'team effort' waar ik heel trots op ben.

Het najaar van 2019 staat in het teken van de PrijzenMarathon van de VriendenLoterij waarvan de opbrengst naar de projecten van het Ouderenfonds gaat. Het is een onverwacht en ongekend succes. De intensieve publiciteit van ruim een maand zorgt ervoor dat Nederland het Ouderenfonds massaal steunt. Ook worden mooie en waardevolle neveneffecten bereikt: nieuwe partners en donaties komen binnen. Hiermee kunnen we vele ouderen ondersteunen met activiteiten als de Zilverlijn en onze uitjes.

De huidige strategie van het Ouderenfonds loopt eind 2019 af. Daarom is in 2019 de strategie voor de komende drie jaren ontwikkeld. Hierbij zijn twee nieuwe pijlers geformuleerd: actief ouder worden en het inspireren tot een leeftijdsvriendelijke omgeving. Daarnaast blijft onze derde pijler het bestrijden van eenzaamheid. Hiermee verschuift het Ouderenfonds de focus naar preventie en het voorbereiden op het ouder worden. Hoe wil je oud worden en wat moet de oudere daar zelf voor doen? En wat wordt er dan verwacht van zijn omgeving? We blijven investeren in samenwerking: met partners, landelijk en lokaal, maar ook met onze vrijwilligers. Onze nieuwe slogan 'Ouder worden doe je samen' krijgt hiermee echt betekenis.

Het Ouderenfonds heeft een geweldig jaar achter de rug, met een groei van inkomsten van bijna 15%. Het mooie van deze groei is dat dit geld één op één is uitgegeven aan ouderen en dat is wat telt. Het toont aan dat het Ouderenfonds projecten, diensten en activiteiten ontwikkelt die relevant en van toegevoegde waarde zijn voor ouderen en bijdragen aan een ouderenvriendelijke samenleving. Het is dan ook met gepaste trots dat ik hierbij het jaarverslag van 2019 aan u presenteer.

Corina Gielbert
Directeur Nationaal Ouderenfonds

1. Onze strategie

In 2019 loopt de huidige meerjarenstrategie af. Op basis van de kracht en expertise van het Ouderenfonds en de ervaring van de afgelopen jaren is een nieuwe strategie uitgewerkt. Deze houdt rekening met veranderingen in de toekomstige maatschappij zoals bijvoorbeeld de vergrijzing. Dit heeft, naast het bestrijden van eenzaamheid, geleid tot twee nieuwe pijlers: actief ouder worden en het inspireren tot een leeftijdsvriendelijke omgeving.

Op de volgende pagina's leest u deze nieuwe strategie. U vindt 'Ouder worden doe je samen. Strategie Nationaal Ouderenfonds 2020 - 2023' ook op www.ouderenfonds.nl.

1.1 Onze pijlers

Het Nationaal Ouderenfonds zet zich in voor ouderen in Nederland. Wij geloven in de kunst van het samen ouder worden en de kunst van het ouder zijn. Wij stimuleren ouderen om bewust sociaal actief te blijven. Zo blijven ze verbonden met anderen en kunnen van betekenis zijn. En we inspireren de maatschappij om een leeftijdsvriendelijke samenleving te zijn.

Wij richten ons hierbij op drie pijlers:

1. Stimuleren van actief ouder worden

Het Ouderenfonds inspireert en stimuleert ouderen om zelf bewust bezig te zijn met het ouder worden en zich daarop voor te bereiden. Zo kunnen zij zo lang mogelijk zelfstandig blijven, zich verbinden met anderen en van betekenis zijn. De huidige generatie ouderen is opgegroeid met het idee van de verzorgingsstaat. Inmiddels weten we dat dat scenario niet meer haalbaar is en dat er steeds meer van ouderen wordt verwacht. Hoe bereid je je voor op het ouder worden en de uitdagingen die hierbij horen? Maar ook: wat wil je als je straks oud bent en welke stappen zal je zelf moeten zetten om dit te realiseren? Hierbij gaat het om het verwerven van kennis, inzichten en vaardigheden waardoor het zelfvertrouwen toeneemt en deelname aan de samenleving wordt gestimuleerd. Autonomie, zelfstandigheid, eigen regie houden en een stem hebben: je wilt zelf kunnen bepalen wat je met je leven wilt. Het gaat om het vertrouwen dat je zelf je leven zo goed mogelijk kunt inrichten en het vertrouwen dat je tegenslagen kunt opvangen. Eenzaamheid is deels te voorkomen door een goede voorbereiding en hier zal het Ouderenfonds zich de komende jaren expliciet voor inzetten. Het Ouderenfonds zal zich hierbij ook bewust richten op de jongere ouderen omdat dit proces tegelijk ingezet moet worden.

2. Inspireren tot een leeftijdsvriendelijke omgeving

Samen ouder worden betekent dat niet alleen de ouder wordende mens een actieve rol op zich neemt. Ook zijn omgeving speelt daarbij een grote rol. Welke aanpassingen zorgen ervoor dat drempels om actief in het leven te blijven staan, weggenomen worden? Wat vraagt het van de maatschappij en ieder van ons om een leeftijdsvriendelijke omgeving te creëren? Het Ouderenfonds zal de komende jaren op de een aantal terreinen een verschil maken. Het Ouderenfonds neemt de 8 domeinen van de WHO hiervoor als grondslag: sociale participatie, respect en sociale inclusie, burgerparticipatie en werk, communicatie en informatie, community services en gezondheid, vervoer, huisvesting en gebouwen. Huisvesting en gebouwen worden in deze strategie buiten beschouwing gelaten.

3. Bestrijden van eenzaamheid

Wat we ook doen in het voorkomen van eenzaamheid, er zullen altijd ouderen blijven die in eenzaamheid terecht komen. Ook voor deze ouderen wil het Ouderenfonds er zijn om ervoor te zorgen dat zij zoveel mogelijk leuke en prettige momenten ervaren. Hierbij richt het Ouderenfonds zich zowel op het hebben van contact als het ervaren van betekenis bij contacten. Dit doen wij door activiteiten aan te bieden waar ouderen van kunnen genieten, zoals onze kerstdiners en stranduitjes. Wij realiseren ons dat we met deze eenmalige uitjes ouderen niet uit hun eenzaamheid halen. Naast het leuke moment en de herinnering bieden wij ouderen de mogelijkheid om in contact te komen met andere ouderen, vrijwilligers of mee te doen met onze andere activiteiten. Zo hopen we deze ouderen te helpen om uit hun isolement te komen.

1.2 Onze aandachtsgebieden

Voor de komende jaren hebben we de volgende aandachtsgebieden:

a. Bewustwording

Oud worden doe je samen. Eenzaamheid zou er niet zijn als iedereen de voordeur links en rechts in de gaten houdt. Eenzaamheid is een probleem van de maatschappij en dat betekent dat er een beweging op gang moet komen vanuit de maatschappij. Onze droom is dat de sociale betrokkenheid wordt vergroot en dat iedereen zich verantwoordelijk voelt voor de straat waar hij of zij in woont. We zullen ons richten op het vergroten van de sociale cohesie. We werken zoveel mogelijk met vrijwilligers en starten initiatieven waarbij we mensen handelingsperspectief geven om mee te doen aan onze beweging en iets te betekenen voor een oudere.

Daarnaast willen we ook de oudere zelf voorbereiden op goed oud zijn. Hoe zorg je dat je een sociaal netwerk blijft houden waarin je wordt gemist als je niet komt? Hoe maak je nieuwe vrienden als mensen om je heen wegvallen? Het Ouderenfonds wil stimuleren en faciliteren dat ouderen een duurzaam sociaal netwerk opbouwen en onderhouden.

b. Sport en bewegen

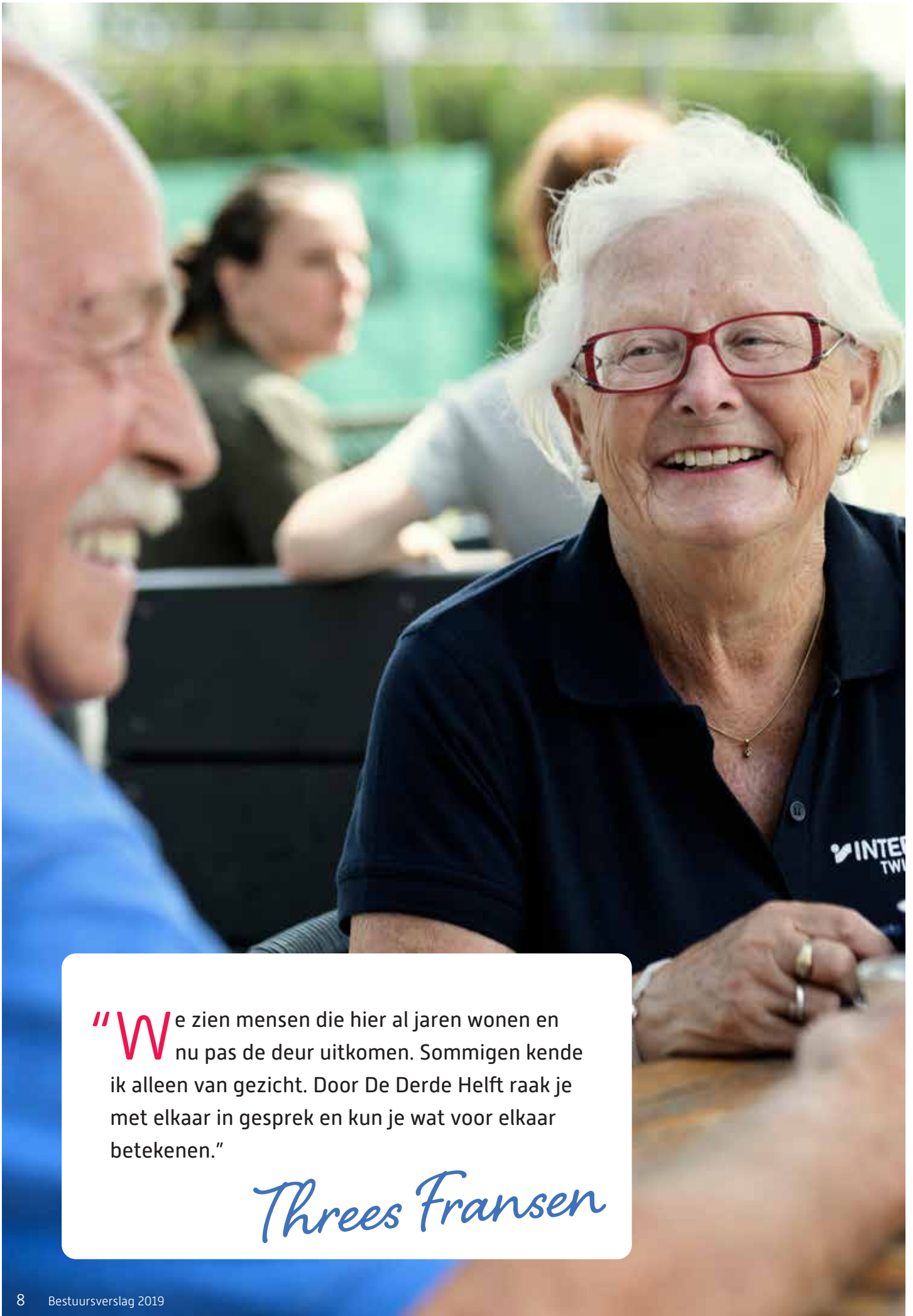
Hoewel 65-plussers steeds meer sporten, omdat zij dit gewend zijn, voldoet ruim de helft van de ouderen niet aan de beweegrichtlijn voor senioren om hun gezondheid te behouden. De helft van de ouderen geeft aan dat fysieke beperkingen de voornaamste reden is waarom men niet tevreden is met de mate waarin hij of zij sport. Onderzoek door ons Ouderenpanel toont aan dat 32% zelfs helemaal niet meer sport.

Daarom zet het Ouderenfonds in op samen bewegen. Zo gaan we onder andere verder met succesvolle projecten zoals OldStars Sport en De Derde Helft. 'Samen bewegen' is de meest genoemde motivator om in beweging te komen en te blijven, naast gezondheid, onafhankelijk en zelfstandig blijven en je fitter voelen. Onderzoek door ons Ouderenpanel laat zien dat 1 op de 3 sporters zijn medesporters ook buiten het sporten om spreekt. Daarom organiseren we OldStars Sport en betrekken wij ouderen als vrijwilligers bij De Derde Helft. OldStars Sport heeft als doel dat iedere sport een vorm heeft waar ouderen aan mee kunnen doen. Bij De Derde Helft organiseren sportverenigingen in samenwerking met ouderen activiteiten in hun clubhuis, bijvoorbeeld dansen, computerles of yoga. De komende jaren worden ook nieuwe initiatieven op het gebied van bewegen onderzocht.

c. Mobiliteit

Kun je nog komen op de plekken waar je wilt zijn? Zonder vervoersmogelijkheden ben je aan huis gebonden. Hierdoor verkleint je leefwereld en sociale netwerk. Alleen al het verlies van je rijbewijs zorgt ervoor dat je minder gemakkelijk bij andere mensen kan langsgaan of zelf activiteiten kunt ondernemen. Lichamelijke beperkingen maken het lastig om bijvoorbeeld van het openbaar vervoer gebruik te maken. Moeite met lange afstanden, traplopen of opstaan zorgt voor een hoge drempel om daadwerkelijk op pad te gaan.

Bij bestaande mobiliteitsoplossingen die al toegespitst zijn op ouderen met een beperking is er niet altijd voldoende aansluiting. De regiotaxi's en de Valys kunnen bijvoorbeeld te duur zijn, een kilometerlimiet hebben of een wachttijd die niet past bij de lichamelijke conditie van ouderen. Daarnaast bieden deze alternatieven niet de gewenste vrijheid waar sommige ouderen behoefte aan hebben. Naast de verschillen in behoeften, zijn ouderen soms onbekend met het bestaande aanbod of ze zien zichzelf niet als de doelgroep van het vervoersinitiatief. Sommigen zijn zo gewend geraakt aan hun situatie en routines dat het niet vanzelfsprekend is om iets nieuws uit te proberen.

“We zien mensen die hier al jaren wonen en nu pas de deur uitkomen. Sommigen kende ik alleen van gezicht. Door De Derde Helft raak je met elkaar in gesprek en kun je wat voor elkaar betekenen.”

Threes Franssen

Al deze drempels staan participatie in de weg. Het Ouderenfonds wil deze drempels in mobiliteit wegnemen, zodat ouderen ook daadwerkelijk op pad gaan en niet geïsoleerd raken. We willen een brug slaan om het aanbod en de hulpvraag van ouderen beter op elkaar af te stemmen.

d. Zingeving

Uit onderzoeken blijkt dat eenzaamheid niet alleen ontstaat door een gebrek aan sociale contacten, maar ook door een gebrek aan betekenisgeving en zingeving. Doe ik ertoe? Wat is mijn toegevoegde waarde? Er is behoefte aan diepere gesprekken over thema's als spijt, rouw en verlies. Het Ouderenfonds vindt het van groot belang dat ouderen hun talenten en competenties op een goede manier kunnen inzetten, zodat die worden gezien en gewaardeerd. Hierdoor wordt hun wereld weer vergroot en blijven ze maatschappelijk betrokken. Het Ouderenfonds zoekt bij de organisatie van activiteiten vooral naar ouderen die de spil kunnen zijn in de betreffende activiteit. De komende jaren zal er extra aandacht gaan naar projecten waar een actieve rol voor ouderen is weggelegd.

e. Digitalisering en technologie

De maatschappij verandert snel. Nieuwe technologieën volgen elkaar snel op. Digitalisering gaat soms sneller dan we kunnen bijhouden. Daarnaast zien we dat het aantal personen rond een oudere die voor hem of haar kan zorgen daalt van 10 naar 4. Daarnaast daalt ook het aantal werknemers in de zorg. Dit vergroot de noodzaak om langer zelfstandig te blijven. Er zijn inmiddels veel ondersteunende technologieën ontwikkeld, maar die bereiken ouderen lang niet altijd. Het Ouderenfonds vindt dat ouderen nieuwe ontwikkelingen moeten kunnen volgen en de vaardigheid moeten hebben om er gebruik van te kunnen maken. Dan denken we met name aan: digitalisering, nieuwe technologieën en financiële toegankelijkheid. Mee kunnen komen op deze terreinen zorgt ervoor dat ouderen regie blijven houden en hun wereld groot blijft. Niet mee kunnen doen met technologieën en/of andere ontwikkelingen kan leiden tot kwetsbaarheid, zoals bijvoorbeeld financiële uitbuiting. Ouderen moeten hierbij de keuze kunnen maken die bij hen past en dit betekent dat ook offline mogelijkheden aangeboden moeten blijven worden.

1.3 Onze manier van werken

Het Ouderenfonds ontwikkelt projecten, diensten en activiteiten die ouderen stimuleren om op een actieve manier ouder te worden, die een leeftijdsvriendelijke omgeving mogelijk maken en eenzaamheid onder ouderen bestrijden. Dit doen we op basis van een aantal uitgangspunten.

Lokaal

Het Ouderenfonds werkt centraal vanuit Amersfoort, maar is lokaal zeer sterk geworteld. In bijna alle gemeenten van Nederland vinden activiteiten en diensten voor ouderen plaats. Voor ouderen betekent dit dat activiteiten bereikbaar zijn en vertrouwd. Wel zien we dat er tussen deze activiteiten niet altijd verbinding is en ook de verbinding met lokale partijen en gemeenten nog kan verbeteren.

Samenwerking

Naast de samenwerking met lokale partijen zal het Ouderenfonds ook blijven investeren in samenwerking met landelijke partners. Het hoofddoel staat hierbij voorop: ouderen actief mee laten doen aan de samenleving, gebruik laten maken van hun competenties en daardoor in hun kracht laten staan. Ook in de samenwerking met vrijwilligers willen we blijven investeren. We willen hen verbinden in communities zodat ze elkaar kunnen inspireren en motiveren, en elkaar kunnen vinden bij vragen of problemen.

Katalysator

Afgelopen jaren heeft het Ouderenfonds bewezen dat zij uitstekend in staat is om kleine projecten landelijk uit te rollen en te implementeren. Deze kennis en kunde, maar ook bijvoorbeeld de systemen die hiervoor

beschikbaar zijn binnen het Ouderenfonds, wil het Ouderenfonds gebruiken als katalysator om anderen te helpen om een kleinschalig project groter te maken. “Ouder worden doe je samen” krijgt hierdoor nog meer betekenis.

1.4 Onze doelgroep

Oud worden wil iedereen, maar oud zijn is niet altijd gemakkelijk. Veel ouderen zijn vaker alleen dan ze zouden willen. Nederland vergrijsst en het aantal ouderen groeit aanzienlijk de komende jaren. Statistisch gezien betekent dit dat ook het aantal eenzame ouderen zal groeien. Deze tendens wordt versterkt door het feit dat ouderen langer thuis blijven wonen. Zij houden zo regie over hun leven, maar lopen tegelijkertijd een groter risico om in een sociaal isolement te komen en niet meer mee te kunnen doen in de maatschappij. Wij zetten ons ervoor in dat het aantal eenzame ouderen niet toeneemt. Daarom richten wij ons niet alleen op oud zijn, maar ook op oud worden.

Eenzaamheid onder ouderen

In 2018 waren er meer dan 5.5 miljoen ouderen in Nederland¹. Hiervan voelen meer dan 2.5 miljoen ouderen zich eenzaam^{2,1}. Ruim 500.000 ouderen geven zelf aan zich ernstig eenzaam te voelen^{2,1}. Zij missen onder andere vaak goede vrienden om zich heen, ervaren een leegte, missen gezelligheid en iemand om zich verbonden mee te voelen. Naar verwachting zal het aantal ouderen in 2040 stijgen naar ruim 6.6 miljoen 55-plussers⁵.

Eenzaamheid neemt toe met de leeftijd. Onder 85-plussers voelt zelfs bijna twee derde zich eenzaam². Dit komt door een opeenstapeling van gebeurtenissen, zoals het wegvallen van vrienden en familie, het overlijden van een partner en verlies van mobiliteit en zelfstandigheid. Meer dan de helft van de eenzamen geeft dan ook aan een langdurige beperking te hebben of belemmerd te zijn in activiteiten door gezondheidsproblemen of ouderdom³. Eenzaamheid kan ernstige gevolgen hebben voor de gezondheid, zoals een hogere bloeddruk, kans op depressie en zelfs risico op vroegtijdig overlijden.

Kwetsbare ouderen

De meeste ouderen voelen zich nog lang gezond en gelukkig. Een andere groep - vaak ouderen op hoge leeftijd - is afhankelijk geworden van zorg. Daartussenin tref je de groep kwetsbare ouderen. Kwetsbare ouderen zijn oudere mensen met een verminderde regie (of verlies aan regie) over het eigen leven met een veelzijdige hulp- en zorgbehoefte. Deze mensen lijken vaak op het eerste gezicht gezond en zelfstandig, maar kleine lichamelijke en psychosociale problemen stapelen zich op, waardoor hulp vaak te laat wordt gevraagd of pas komt als er ernstige problemen ontstaan met de gezondheid. Kwetsbaarheid bij ouderen bestaat in 4 verschillende vormen: fysieke, psychische, cognitieve en sociale kwetsbaarheid. Ruim een kwart van de 65-plussers is vatbaar voor ernstige gezondheidsproblemen. Het aantal kwetsbare ouderen zal tussen 2010 en 2030 naar verwachting toenemen van bijna 700.000 naar meer dan 1 miljoen. Kwetsbare ouderen hebben een vier- tot vijfmaal grotere kans op opname in een verzorgings- of verpleeghuis en een twee- tot driemaal grotere kans op overlijden binnen 3 jaar in vergelijking met de groep niet-kwetsbare ouderen⁶.

1] Centraal Bureau voor de statistiek [2018]. Bevolking op 1 januari en gemiddeld; geslacht, leeftijd en regio. 06 september.

2] Volksgezondheidszorg.info [2019]. Eenzaamheid, cijfers en context, huidige situatie.

3] Beuningen, J. van. en Witt, S. de [2016]. Eenzaamheid in Nederland. September.

4] Campen, C. van et al. [2018]. Kwetsbaar en eenzaam. Risico's en bescherming in de ouder wordende bevolking. Sociaal en Cultureel Planbureau.

5] Centraal bureau voor de statistiek [2014]. Prognose bevolking; geslacht, leeftijd, herkomst en generatie, 2013-2060.

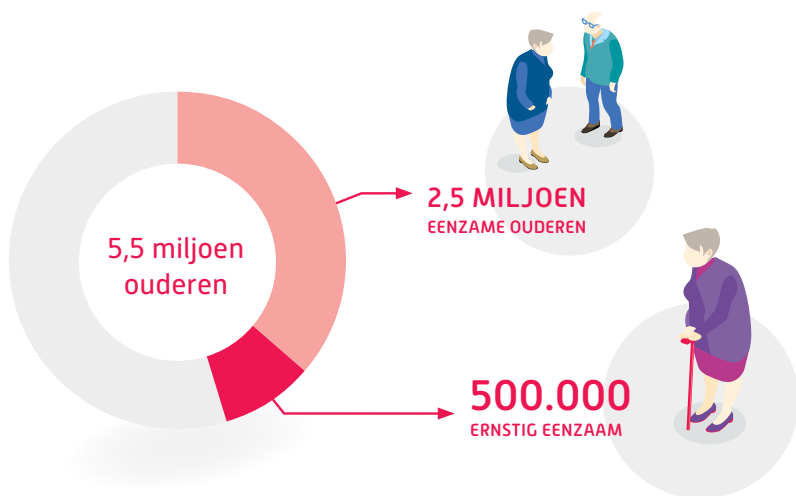
6] Campen, C. van (red.) [2011]. Kwetsbare ouderen

2. Onze activiteiten - feiten en cijfers

In 2019 hebben we samen met vrijwilligers en donateurs veel kunnen betekenen voor ouderen. De belangrijkste activiteiten, feiten en cijfers hebben we op een rijtje gezet.

Feiten en cijfers 2019

Onze aanpak

- Wij stimuleren ouderen om bewust sociaal actief te blijven. Zo blijven ze verbonden met anderen en kunnen van betekenis zijn.
- We inspireren de maatschappij om een leeftijdsvriendelijke samenleving te zijn.
- We bestrijden eenzaamheid door activiteiten aan te bieden die ouderen in contact brengen met anderen.

Eenzaamheid onder ouderen

Er zijn meer dan 5.5 miljoen ouderen in Nederland. Hiervan voelen meer dan 2.5 miljoen ouderen zich eenzaam. Ruim 500.000 ouderen geven zelf aan zich ernstig eenzaam te voelen.

Onze vrijwilligers

Zonder vrijwilligers is het onmogelijk om onze activiteiten voor ouderen te realiseren. In 2019 hebben ruim 8.200 vrijwilligers zich actief ingezet voor de projecten en diensten van het Ouderenfonds. In totaal staan zo'n 24.000 vrijwilligers bij ons ingeschreven. Zij ondersteunen de activiteiten van het Ouderenfonds incidenteel of structureel, of hebben dat in het verleden gedaan.

Actieve vrijwilligers

In 2019 zetten **8.267 vrijwilligers** zich actief in voor het Ouderenfonds. In 2018 waren dit er 8.783

Medewerkers

2019: 41,3 fte
2018: 39,3 fte

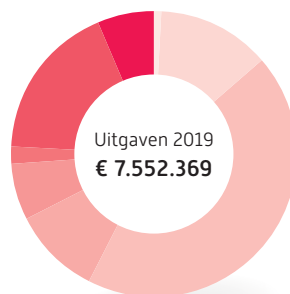

Donateurs (machtigingshouders)

2019: 6.803
2018: 7.560

Baten en lasten

- Baten van particulieren € 895.205
- Baten van bedrijven € 1.409.136
- Subsidies van overheden € 685.338
- Baten van loterijorganisaties € 3.328.208
- Baten van andere organisaties zonder winststreven € 1.474.578

- Projectsubsidies € 82.104
- Evenementen € 963.070
- Projecten en diensten € 3.299.480
- Innovatie projecten € 755.391
- Pleitbezorging en communicatie € 483.511
- Overlige lasten doelstelling € 147.651
- Werving baten € 1.340.957
- Beheer en administratie € 480.205

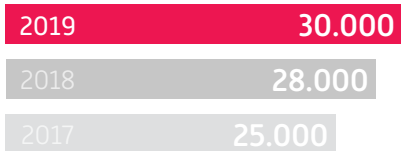
Onze belangrijkste resultaten

BOODSCHAPPENPLUSBUS

Totaal aantal bussen op de weg

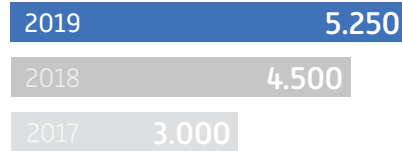

Ouderen maken gebruik van de BoodschappenPlusBus

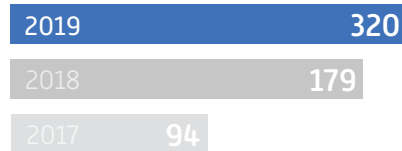

OLDSTARS

Voetballende 60-plussers

Amateurclubs

OLDSTARS SPORT / 6 SPELVORMEN

Aantal deelnemers

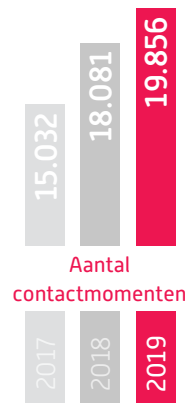
Aantal clubs

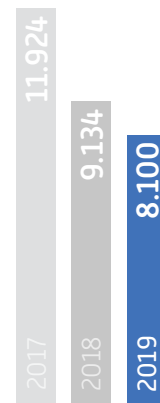
SAMEN BREIEN

STRAND-UITJES

ZILVERLIJN

KERSTACTIVITEITEN

Nieuwe projecten in 2019

SCHRIJFMAATJE

WELKOM ONLINE

DE DERDE HELFT

Programma's

BoodschappenPlusBus

Onder begeleiding van vrijwilligers gaan ouderen in heel Nederland met de BoodschappenPlusBus samen op pad. Voor bijvoorbeeld uitstapjes, etentjes of om boodschappen te doen. Zo leren ouderen hun buurtgenoten kennen en zijn ze samen onderweg. 2019 was een bijzonder goed jaar voor de BoodschappenPlusBus: we hebben veel lokale partners kunnen helpen met de start van een project of met een nieuwe, extra of vervangende bus. In 2019 zijn 7 partners in hun gemeente(n) een nieuw project gestart (de doelstelling was 3 partners). Daarnaast is in 2019 de 100e BoodschappenPlusBus gaan rijden. Een enorme mijlpaal.

De wetwijziging waardoor per 1 januari 2020 de belastingteruggaafregeling (BPM) afgeschaft is, heeft ingrijpende (financiële) consequenties voor de formule die het Ouderenfonds aan lokale partners aanbiedt. Deze consequenties zorgen ervoor dat in 2019 de vraag naar BoodschappenPlusBussen enorm hoog is (bijna 2 keer zo veel dan de jaren ervoor). Door de wetwijziging is de organisatie gedwongen om een nieuwe propositie te ontwikkelen om partners een (financieel) aantrekkelijk aanbod te kunnen blijven doen. In 2020 verkent het Ouderenfonds of er samen met andere partijen een alliantie gevormd kan worden om ervoor te zorgen dat alle ouderen in Nederland gebruik kunnen maken van passend vervoer.

De Derde Helft

In samenwerking met de VriendenLoterij is het Ouderenfonds halverwege 2019 gestart met De Derde Helft, een programma dat naadloos aansluit bij OldStars Sport. Het programma wordt de komende twee jaar aangeboden bij sportverenigingen waar de kantine de plek wordt waar ouderen uit de buurt elkaar kunnen ontmoeten. Het doel van De Derde Helft is om 55-plussers te helpen actief te blijven en hen de mogelijkheid te bieden zich als vrijwilliger of deelnemer aan te sluiten. In 2019 starten 9 verenigingen met De Derde Helft. Daarnaast hebben 20 verenigingen aangegeven graag te willen beginnen. Het is onze doelstelling dat De Derde Helft binnen 2 jaar bij 50 verenigingen een feit is.

Hulp bij dementie

In 2019 is het project Hulp bij dementie verder doorontwikkeld. In een pilot krijgen oudere mantelzorgers coachingsessies aangeboden, waarbij zij begeleiding en ondersteuning krijgen in het zorgen voor hun geliefde met dementie. Op basis van de bevindingen heeft het Ouderenfonds besloten om de dienst niet verder door te zetten. Het bieden van support aan deze specifieke doelgroep sluit onvoldoende aan bij de strategie en expertise van het Ouderenfonds.

Jongeren Portretteren Ouderen

In 2019 doen meer dan 2.000 leerlingen mee met het project Jongeren Portretteren Ouderen. Kinderen uit het hele land ontmoeten ouderen om hun portret te schilderen en hen tegelijkertijd te leren kennen. Hieruit ontstaan prachtige, duurzame contacten. De winnaars winnen een schoolreisje met hun klas en de geportretteerde ouderen.

Kerstactiviteiten

Het gevoel van eenzaamheid is met de kerstdagen extra confronterend. Daarom trakteren we ouderen op kerstdiners en kerstconcerten en helpen we ouderen om nieuwe sociale contacten te leggen. In 2019 worden de kerstdiners voor de 16e keer georganiseerd in samenwerking met Van der Valk Hotels & Restaurants en verwelkomen we ruim 5.500 gasten. De kerstconcerten worden door 2.600 ouderen bezocht. In totaal bereiken we 8.100 ouderen, 1.100 meer dan de doelstelling van 7.000. Dit komt omdat Van der Valk restaurants meer plaatsen beschikbaar hebben gesteld. Ook zijn er kerstdiners en kerstlunches georganiseerd bij De Derde Helft die niet gepland waren.

LHBTI-Ouderen

Het Ouderenfonds zet zich ook in 2019 in voor LHBTI-ouderen en het bespreekbaar maken van seksuele diversiteit in de ouderenzorg. De naam Onzichtbare Ouderen verandert dit jaar in LHBTI-Ouderen. Om de (toekomstige) professional bewust te maken geven we workshops en gastlessen aan studenten en docenten Zorg en Welzijn door het hele land. In 2019 geven we 25 gastlessen aan leerlingen op MBO Zorg en Welzijn en 4 workshops aan docenten van MBO scholen. Hiermee bereiken we ongeveer 450 studenten en 100 docenten. Bij 7 gastlessen vertellen ouderen hun persoonlijke verhaal. Op deze manier wordt de gastles nog sprekender en interactiever. Met een 'roze' wens op Nationale Ouderendag is er extra aandacht voor eenzaamheid onder LHBTI-ouderen.

Match

Match biedt ouderen de kans hun wens voor een vrijwilliger op te geven. Helaas is het verschil tussen vraag en aanbod per regio de afgelopen jaren vaak erg groot. Hierdoor moeten sommige ouderen lang op een vrijwilliger wachten. Dit past niet bij de wijze waarop het Ouderenfonds wil werken. In oktober 2019 besluit het Ouderenfonds daarom om geen nieuwe aanmeldingen meer aan te nemen en Match af te bouwen. In 2020 zullen er geen nieuwe matches meer worden gemaakt en zorgen we voor een goede afronding van de wensen van ouderen die nog openstaan. Het contact dat vrijwilligers en ouderen via Match zijn gestart blijven we ondersteunen. Eind december hebben 526 ouderen een match met een bezoeker/vrijwilliger van het Ouderenfonds.

Nationale Ouderendag

Nationale Ouderendag is een jaarlijks terugkerend evenement in oktober. In 2019 ligt de focus op de kleine wens met een grote impact. 20 comités van vrijwilligers organiseren deze dag, ondersteund door een landelijk projectteam. Er zijn dit jaar 707 individuele wensen vervuld. Samen met de groepsuitjes bereiken wij in totaal 3.090 ouderen op deze dag. Opvallend zijn de persoonlijke wensen zoals het bezoeken van het ouderlijk huis en de nostalgische wensen zoals een rit op paard en wagen.

OldStars Sport

In 2019 maakt het Ouderenfonds, met o.a. partners Menzis en Van Boxtel hoorwinkels, de volgende stap op weg naar de ouderenvriendelijke sportvereniging in Nederland. Na OldStars *walking football* lanceert het Ouderenfonds dit jaar een aantal nieuwe aangepaste spelvormen voor 55-plussers. Het gaat om OldStars *walking hockey*, OldStars *tafeltennis*, OldStars *walking basketball*, OldStars *tennis*, OldStars *walking handball* en OldStars *walking rugby*. De spelvormen worden aangeboden onder de noemer van OldStars Sport. Gezond en fit blijven en socialisatie in en rondom de sportvereniging om eenzaamheid te voorkomen staan centraal.

Eind 2019 staat het aantal spelvormen op 7 (de doelstelling is 4). Er zijn 36 sportclubs actief met in totaal 650 deelnemers. Het aantal clubs is iets lager dan de doelstelling omdat de opstart van het traject meer tijd kost en we meer sporten aansluiten dan gepland. Ook investeren we veel tijd in de samenwerking met sportbonden, het ontwikkelen van nieuwe spelvormen en trainingen en het opleiden van trainers en scheidsrechters per spelvorm. Dit jaar zijn er bij OldStars Sport in totaal 40 nieuwe trajecten gestart. De groei van de clubs zal pas echt plaatsvinden in 2020. OldStars *walking football is*, volgens afspraak, vanaf 1 april ondergebracht bij de KNVB.

OuderenOmbudsman

De OuderenOmbudsman is een vraagbaak voor ouderen over wonen, zorg, welzijn, mobiliteit of geldzaken. De OuderenOmbudsman ondersteunt ouderen, draagt bij aan zelfredzaamheid en behartigt hun belangen. De OuderenOmbudsman wordt uitgevoerd door een kleine groep vrijwilligers vanuit ons kantoor in Amersfoort. Het Ouderenfonds is lid van de Brede Alliantie Veilig Financieel Ouder Worden. De alliantie heeft als doel een integrale aanpak tot stand te brengen op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Daarbij

wordt ingezet op het voorkomen, signaleren, melden en stoppen van financieel misbruik. In 2020 willen we de signaalfunctie verder versterken, onder andere door nauwer samen te werken met het Ouderenpanel.

Ouderenpanel

Het Ouderenpanel bestaat in 2019 uit bijna 1.500 ouderen die ons adviseren op belangrijke maatschappelijke thema's die ouderen aangaan. De inbreng die deelnemers geven helpt ons in het (door)ontwikkelen van kennis en ons dienstenaanbod. In 2019 doen we onder andere onderzoek naar testamenten en nalaten, senioren in digitaal Nederland, woonomgeving en vrije tijd. In 2019 verwijderen we een groot aantal inactieve deelnemers uit de database en bekijken we de data van actieve deelnemers. Hierdoor hebben we meer inzicht in de samenstelling en kwantitatieve representativiteit van het panel. Hoewel er hier en daar verschillen zijn, vormen de panelleden over het algemeen een goede afspiegeling van de gehele 55+ bevolking als het gaat om geslacht, leeftijd en woonplaats (provincie). Op basis hiervan werven we in 2020 nieuwe panelleden om ervoor te zorgen dat de representativiteit en de validiteit van het panel verder omhoog gaan.

Ouderen Vakanties

1 op de 4 ouderen gaat nooit meer op vakantie. Daarom organiseert het Ouderenfonds, in samenwerking met stichting Het Buitenhof, vakanties met persoonlijke begeleiding naar bestemmingen in binnen- en buitenland. In 2019 hebben 192 mensen deelgenomen aan een ouderenvakantie. Vanaf 2020 zal Ouderen Vakanties geen apart label meer zijn bij het Ouderenfonds. De vakanties voor ouderen zijn ondergebracht bij de andere labels bij Het Buitenhof.

Samen Breien

Wekelijks komen ouderen in heel Nederland samen om te breien of te haken. In de clubs van Samen Breien bouwen ouderen sociale contacten op en zijn ze even gezellig de deur uit. De meeste clubs breien met veel enthousiasme mutsjes voor de Goedgemutste Breicampagne van innocent. Deze mutsjes worden geplaatst op de smoothies. Per flesje gaat er 0,20 cent naar het Ouderenfonds.

Eind 2019 zijn er 128 breiclubs (de doelstelling is 125). Door deelname aan de KreaDoe, aandacht in ons magazine Goud en een item in Koffietijd neemt in het laatste kwartaal het aantal aanmeldingen toe. Door opschoning van het bestand zijn ook 8 clubs uitgeschreven. Het resultaat is een netto groei van 11 breiclubs. In 2020 zetten we in op de groei van het aantal clubs en het leren kennen van de ouderen die meedoen. Daarnaast willen we ons aanbod uitbreiden met andere creatieve groepsactiviteiten om zo een bredere groep ouderen aan te spreken en te bereiken. In 2020 vindt de eerste pilot plaats.

Schrijfmaatje

In 2019 start het nieuwe project Schrijfmaatje. Hiermee brengen we ouderen en vrijwilligers met elkaar in contact via brieven en kaarten. Ouderen kunnen hun hobby's en interesses doorgeven en het Ouderenfonds zoekt een passend Schrijfmaatje, zelfs in braille of in het Russisch. Eind 2019 hebben 262 ouderen een Schrijfmaatje.

Uitjes

Elk jaar organiseren we vele dagjes uit voor ouderen. Denk aan een middagje naar het Concertgebouw, bezoek aan een museum of het circus. Ook nemen onze vrijwilligers ouderen mee voor een bijzonder stranduitje of een boottocht. Dit jaar gaan er 24.814 ouderen met ons op stap (doelstelling is 24.500). De belangstelling voor stranduitjes is groter dan verwacht. Er is gezorgd voor extra plaatsen zodat zoveel mogelijk ouderen mee kunnen. In 2020 zal er in ons aanbod extra aandacht zijn voor culturele uitjes, natuurbeleving en unieke ervaringen op het strand.

"Voor alle leden is de breiclub een belangrijke schakel voor hun sociale contacten. Als er verdriet is, praten we elkaar uit de put. En als er wat te vieren is, staan we daar samen bij stil. Dankzij de breiclub is er altijd een luisterend oor."

Sitty van de Pijpekamp

Sitty van de Pijpekamp is mede-oprichter van breiclub 'Steek voor steek.'

Welkom Online

Welkom Online is vanaf eind 2019 een nieuwe dienst van het Ouderenfonds. Het is een gratis online lesprogramma waarbij ouderen stap voor stap verschillende online onderwerpen aan de hand van voorbeelden krijgen uitgelegd. Zo kunnen zij beter meekomen in de digitale wereld. Het lesprogramma Welkom Online kan zelfstandig, onder begeleiding van een vrijwilliger en vanaf begin 2020 ook in een groep worden gevolgd. We zoeken de samenwerking met MBO-scholen om ook studenten in te zetten voor het programma. Welkom Online is een lesprogramma ontwikkeld door VodafoneZiggo. Samen met VodafoneZiggo en Samsung rollen we het verder uit om zo veel mogelijk ouderen te helpen.

Zilverlijn

De Zilverlijn is een gratis beldservice voor ouderen. Getrainde vrijwilligers bellen op een vast dagdeel met een oudere voor een gezellig praatje of een goed gesprek. In 2019 maken ruim 500 mensen gebruik van de Zilverlijn en vinden er 19.856 gesprekken plaats. Begin 2019 voeren we een tevredenheidsonderzoek uit onder de ouderen die gebruik maken van de Zilverlijn. De resultaten zijn zeer positief. Zo geeft 4 op de 5 ouderen aan zich minder alleen te voelen door de telefoontjes van de Zilverlijn en vindt 8 op de 10 ouderen het wekelijkse telefoontje een lichtpuntje in de week. Om de kwaliteit van de gesprekken te verbeteren en om vrijwilligers langer te behouden, organiseren we in 2019 een intervisiebijeenkomst voor vrijwilligers.

Innovatie

Door middel van onderzoek en ontwikkeling pakt het Ouderenfonds maatschappelijke uitdagingen rondom ouder worden aan. We voeren projecten uit die leiden tot de ontwikkeling van nieuwe interventies, producten, diensten of processen om het welzijn van (kwetsbare) ouderen te verbeteren. In deze projecten werken we samen met onderzoekscentra, bedrijven en universiteiten uit binnen- en buitenland. Samen bedenken we oplossingen voor de toenemende druk op zorg en welzijn door de vergrijzing. Daarnaast kijken we naar kansen: Nederlanders worden steeds ouder en blijven langer gezond. De basis van ontwikkeling zijn de behoeften van ouderen. We betrekken ouderen en behartigen hun belangen bij de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten. In 2019 kijken we samen met de Groeifabriek van APG naar de manier waarop ouderen de verbinding op blijven zoeken met anderen en iets voor anderen willen betekenen. Voor het nieuwe project Welkom Online onderzoeken we de digitale vaardigheden van verschillende type ouderen. Samen met firma Janssen en Nyenrode kijken we in een mixed-methods traject wat belangrijk is voor ouderen als het gaat om de beleving van gezondheid. In 2019 is de afdeling Innovatie verder uitgebouwd. We starten met het meten van de impact van onze diensten. De impactmeting is afgestemd op de drie strategische pijlers actief ouder worden, een leeftijdsvriendelijke omgeving en eenzaamheid bestrijden. De impact van alle projecten en diensten op het leven van de deelnemers wordt gemeten om zo de doeltreffendheid en doelmatigheid hiervan te kunnen beoordelen. De resultaten gebruiken we voor de (door)ontwikkeling van projecten en bij het aanvragen van fondsen. Verder zetten we kennisdossiers op waarin we alle ontwikkelde kennis en praktijkervaring op diverse thema's bundelen en laagdrempelig beschikbaar maken voor de organisatie. Ook starten we met de issuekalender. Op basis van deze kalender onderzoeken we via het Ouderenpanel en focusgroepsessies belangrijke maatschappelijke kwesties om hierover vervolgens extern te communiceren. Tenslotte ondersteunen we collega's in het optimaliseren van bestaande diensten. Deze activiteiten worden in 2020 verder geconsolideerd.

Innovatieprojecten

Bij innovatieprojecten werken we samen met een breed netwerk aan interdisciplinaire en internationale partners die voorop lopen in de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van innovaties voor ouderen. Het biedt ons de kans om ons te laten inspireren door anderen en het is een mooie gelegenheid onze eigen kennis te delen.

MI-Tale

In het project MI-Tale hebben we een digitale tool ontwikkeld die ouderen triggert om herinneringen op te halen en te delen met hun netwerk. 2019 staat in het teken van de field trials, waarbij we de app testen bij vitale ouderen en ouderen met dementie op zorgboerderijen. Op basis van deze inzichten besluit een deel van de partners in de app verder uit te rollen in de zorg. Voor het Ouderenfonds is het project met de field trials afgerond.

EnterTrain

Met het digitale spellenplatform van EnterTrain willen we een actieve levensstijl van ouderen bevorderen. In 2018 is het platform door 40 ouderen thuis getest en geëvalueerd, in 2019 is het project afgerond. Diverse partners verkennen in een vervolgtraject de toepasbaarheid in de praktijk. Het Ouderenfonds gebruikt de ontwikkelde kennis in nieuwe innovatieprojecten op het gebied van sport en bewegen, bijvoorbeeld bij het project Salsa.

iConnect

In iConnect ontwikkelt het Ouderenfonds in nauwe samenwerking met hogescholen een lesmodule voor opleidingen zorg en welzijn. De lesmodule verbindt studenten en ouderen met dementie door middel van creatieve middelen (theater, zang, muziek, poëzie). De lesmodule is geïmplementeerd in 4 scholen.

MORE

Samen met een groep ouderen verkennen we in MORE verschillende activiteiten die aansluiten bij de interesses en behoeften van jongere ouderen (65 tot 75 jaar). Zo organiseren we in 2019 workshops djembé, fotograferen met je smartphone, vrijwilligerswerk en wandelen. Het project is in 2019 afgerond.

BEING ME

BEING ME richt zich op het bevorderen van inclusieve LHBTI-ouderenzorg. In aansluiting op het project LHBTI-Ouderen wordt er in BEING ME lesmateriaal ontwikkeld met Europese partners. In 2019 vinden er twee Wereld Café-sessies plaats met oudere LHBTI'ers, zorgprofessionals en docenten om materiaal te delen en gezamenlijk te ontwikkelen.

Sharing stories, sharing life

In dit project ontwikkelt het Ouderenfonds samen met partners een training voor vrijwilligers om waardevolle gesprekken te voeren met ouderen over hun leven en wat zij belangrijk vinden. In 2019 testen we de analoge versie van de training met groepen ouderen en vrijwilligers. Op basis van deze inzichten wordt een digitale tool ontwikkeld.

PACO

In PACO onderzoeken we de achterliggende motivaties van ouderen rondom voedingskeuzes en hoe we gezonde keuzes kunnen bevorderen met behulp van een virtuele coach.

HiStory

In dit project ontwikkelen we een interactieve toolkit die groepen ouderen op speelse wijze ondersteunt om samen aan een verhaal te bouwen. Het is waardevol om samen met leeftijdsgenoten aan een gezamenlijk product te werken en ervoor te zorgen dat mooie verhalen niet verloren gaan voor de nieuwe generatie. In 2019 onderzoeken we samen met een groep voormalig medewerkers van de papierfabriek in Zutphen hoe deze tool eruit zou moeten zien.

Salsa

Met het project Salsa willen we met behulp van technologie senioren ondersteunen om een actieve levensstijl te ontwikkelen en/of te behouden. Groepsactiviteiten blijken een effectieve manier om senioren in beweging te krijgen. Daarom werken we bij Salsa aan de ontwikkeling van een platform dat lokale initiatiefnemers ondersteunt om innovatieve sportgroepsactiviteiten op te zetten. Senioren kunnen kijken welke lokale sportgroepsactiviteiten bij hen in de buurt worden georganiseerd. Via dit platform delen we ook kennis met lokale initiatiefnemers en groepsleiders.

3. Onze communicatie en fondsenwerving

Het Ouderenfonds stimuleert ouderen om bewust sociaal actief te blijven en inspireert de maatschappij om een leeftijdsvriendelijke samenleving te zijn. Samen met donateurs, vrijwilligers en partners zetten we ons daar elke dag voor in. Met onze communicatie en fondsenwerving betrekken we het Nederlandse publiek bij onze missie en leggen we verantwoording af over de resultaten van ons werk.

3.1 Fondsenwerving

VriendenLoterij

Het Ouderenfonds kijkt terug op een heel succesvolle samenwerking met de VriendenLoterij. In 2019 ontvangen we een bedrag van € 2.934.401 aan bruto baten van acties uit 2019 en € 1.932 uit 2018 (nog niet bekend bij het opmaken van de jaarrekening 2018). Dit mooie resultaat is, naast de vaste bijdrage, te danken aan de jaarlijkse PrijzenMarathon die in het teken staat van het Ouderenfonds. De PrijzenMarathon brengt het thema eenzaamheid onder ouderen landelijk onder de aandacht door unieke content op zowel eigen kanalen als in de media. Door de financiële bijdrage kan het Ouderenfonds nu nog meer ouderen bereiken met projecten die bij hen passen. In 2019 gaat ook De Derde Helft van start, een door de VriendenLoterij gefinancierd project.

Particuliere fondsenwerving

In 2019 steunen vele particulieren het werk van het Ouderenfonds met een (maandelijke) machtiging. Het Ouderenfonds sluit het jaar af met 6.803 machtiginghouders (structurele particuliere donateurs). Deze donateurs brengen € 447.021 op. We verwelkomen 1.486 nieuwe donateurs, maar er zijn ook 2.244 mensen die hun bijdrage stopzetten. De uitstroom is daarmee iets groter dan in 2018 waarin wij 2.151 opzeggers verwerkten. In 2019 werken we aan het verbeteren van het loyaliteitsprogramma voor particuliere donateurs door hen te bedanken en een welkomsttraject te starten.

Nalatenschappen

In 2019 ontvangt het Ouderenfonds € 142.516 uit 7 nalatenschappen. De inkomsten zijn van groot belang voor de continuïteit van programma's voor ouderen. Daarom investeert het Ouderenfonds sinds enkele jaren in een nalatensprogramma om deze vorm van inkomsten te laten groeien. Het bewaarboekje 'Zo regel ik mijn testament' is door 3.160 mensen aangevraagd. Het totaal aantal informatieaanvragen is daarmee ten opzichte van vorig jaar bijna verdubbeld. Bij de nalatenschappen die we ontvangen in 2019 valt op dat de testamenten recent opgemaakt of gewijzigd zijn. Dat is een belangrijke aanwijzing dat het nalatensprogramma succesvol is. Om nog meer inzicht te krijgen is het Ouderenfonds in 2019 aangesloten bij Legacy Foresight. Dat is een meerjarig onderzoek op het gebied van nalaten in Nederland. Ook nemen we deel aan de campagne Toegift.nl van de samenwerkende goede doelen.

Zakelijke fondsenwerving

Het Ouderenfonds ontvangt in 2019 warme steun vanuit het bedrijfsleven. Trouwe partners als Menzis, Van Bortel hoorwinkels en Huuskes verlengen hun partnerships. Ook kunnen we weer rekenen op de steun van Van der Valk Hotels & Restaurants om de kerstdiners mogelijk te maken en op innocent bij de Goedgemutste Breicampagne. Tevens heeft het Ouderenfonds in VodafoneZiggo en Samsung twee partners gevonden die het programma Welkom Online voor 3 jaar zullen ondersteunen. Nieuwe partnerships en acties zijn opgezet met T-Mobile, de ASN Foundation, Poiesz Supermarkten, Hoogvliet en De Beren restaurants. We hopen in 2020 met minstens twee nieuwe bedrijven een meerjarig partnership aan te gaan. Zo kan het Ouderenfonds continuïteit en zekerheid bieden aan de ouderen die aan onze activiteiten deelnemen.

Vermogensfondsen

Voor de meeste projecten en diensten zoekt het Ouderenfonds financiële steun bij landelijke en lokale vermogensfondsen. In 2019 ontvangen we een bijdrage van 64 fondsen en stichtingen. We organiseren twee keer een rondetafelbijeenkomst met de grotere fondsen, met als doel om elkaar nog beter op de hoogte te stellen en samen te werken. De nieuwe strategie van het Ouderenfonds is positief ontvangen, krijgt zijn beslag in nieuwe projecten en biedt naar verwachting nieuwe ingangen bij (nieuwe) fondsen. Het is de ervaring dat fondsen strengere criteria hanteren als gevolg van veel en steeds kwalitatief betere aanvragen. In 2020 zullen we daarom nog intensiever inzetten op samenwerking met fondsen en het laten aansluiten van hun behoeften op onze doelstellingen.

Subsidies van overheden

Het Ouderenfonds krijgt ook steun van de overheid. In 2019 ontvangen we twee bijdragen van gemeenten en twee van provincies. Eén bijdrage komt van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Fonds Ab Laane

Het Ouderenfonds heeft via het Fonds op Naam Ab Laane een budget voor verzorgings- en verpleeghuizen. In 2019 zijn vanuit het Fonds Ab Laane 18 projecten ondersteund. De gelden van dit Fonds op Naam zijn bestemd voor welzijnsprojecten voor bewoners (en buurtgenoten) van verzorgings- en verpleeghuizen. Medewerkers die een activiteit willen organiseren voor ouderen kunnen subsidie uit Fonds Ab Laane aanvragen via het Ouderenfonds. Denk bijvoorbeeld aan een beweegactiviteit, spelen en activiteitenmateriaal, speciale tuinrichting of duofietsen.

3.2 Communicatie

Doelgroepen

In haar communicatie richt het Ouderenfonds zich op verschillende groepen belanghebbenden. Vanzelfsprekend gaat onze aandacht uit naar de doelgroep ouderen, de deelnemers aan onze activiteiten. Via foldermateriaal, de website en het nieuw gelanceerde magazine Goud houden we hen op de hoogte. Ook welzijnsorganisaties en zorginstellingen bereiken ouderen. Zij ontvangen een digitale en papieren nieuwsbrief. Vrijwilligers, scholen, particuliere donateurs, zakelijke partners en fondsen maken ons werk met hun tijd, inzet en financiële bijdrage mogelijk. Via persoonlijk contact, digitale en papieren mailingen, de website en social media informeren en betrekken we hen bij ons werk. Via de media bereiken wij het Nederlandse publiek.

Pers en media

Vooraf nieuwe initiatieven van het Ouderenfonds krijgen veel (positieve) media-aandacht in 2019. Daarnaast leveren samenwerkingen met partners en externe inzamelingsacties zichtbaarheid en positief sentiment op.

In het najaar wordt het Ouderenfonds gekozen voor de opbrengst van de PrijzenMarathon van de VriendenLoterij. Bij het kick-off evenement op Nationale Ouderendag in Den Haag zijn een aantal landelijke media aanwezig en via 'branded content' verschijnen verschillende programma's van het Ouderenfonds in de media. Een concreet resultaat zijn de aanmeldingen van honderden vrijwilligers die binnenkomen na de uitzending van de serie bij Koffietijd en 5 uur live van RTL4.

Rond de verschillende (nieuwe) spelvormen van OldStars Sport verschijnen in 2019 publicaties in grote landelijke media, zoals bijvoorbeeld een artikel over OldStars tafeltennis in NRC Handelsblad. De (sport) verenigingen die in 2019 starten met het nieuwe programma De Derde Helft trekken lokaal en regionaal de aandacht. Het programma wordt goed ontvangen en het zorgt voor interesse van andere verenigingen om zich aan te sluiten.

De Grote Kerstkaartenactie

In 2019 organiseert het Ouderenfonds samen met PostNL en Kidsweek voor de vijfde keer De Grote Kerstkaartenactie. De actie levert voor het eerst minder kaarten op, maar laat een vernieuwde impact zien omdat veel scholen en particulieren zelf kaarten gaan brengen naar ouderen en zorginstellingen in de buurt. De actie krijgt aandacht in regionale media en oproepjes om kaarten te sturen verschijnen landelijk in de Metro, Telegraaf Vrouw en via Omroep WNL bij Goedemorgen Nederland. Opvallend veel lokale media schenken aandacht aan de scholen die meedoen met de actie en diverse media berichten over de 'team effort' van de vrijwilligers die de kaarten komen sorteren.

Online communicatie

Het Ouderenfonds heeft haar online communicatie in 2019 op meerdere vlakken geprofessionaliseerd. De website krijgt een centrale plek in de online klantreizen van donateurs, vrijwilligers en deelnemers door het inzetten van landingspagina's in campagnes. Ook de storytelling, die in 2019 is voortgezet op social media, krijgt meer ruimte op de website.

De betrokkenheid via social media neemt in 2019 verder toe. Op Facebook delen we onze verhalen met 40.800 volgers, die in toenemende mate reageren en onze content ook delen. Op alle kanalen groeit de interactie. Op Twitter zien we kleine verschuiving van de doelgroep naar 5.845 volgers. Met een eigen specifieke doelgroep groeit Instagram in 2019 naar een stabiele groep van 1.199 volgers. We stellen in 2019 een contentplan op om de doelgroepen optimaal te bedienen en de groei in interactie vast te houden in 2020.

Magazines en nieuwsbrieven

In 2019 verschijnen de donateurskrant en ouderenkrant Journaal allebei nog een laatste keer. Beiden worden vervangen door het nieuwe magazine Goud dat in september voor het eerst verschijnt in een oplage van 45.000 exemplaren. De nieuwe bladformule biedt veel ruimte voor de verhalen van ouderen en laat de impact zien van de activiteiten van het Ouderenfonds. Goud wordt vanaf 2020 drie keer per jaar verstuurd naar ouderen, donateurs, vrijwilligers en welzijnsorganisaties.

Ongeveer 4.000 locaties van zorginstellingen en welzijnsorganisaties ontvangen in 2019 twee keer een digitale en papieren nieuwsbrief. Digitale nieuwsbrieven worden ook verstuurd naar ouderen en verschillende groepen vrijwilligers.

Merkstrategie en huisstijl

In 2019 krijgt het Ouderenfonds een nieuwe merkstrategie en pay-off: Ouder worden doe je samen. In aansluiting bij de nieuwe strategie laten we zien dat ouder worden onze hele samenleving raakt. Een aanpassing van de huisstijl zorgt voor een warme en eigentijdse uitstraling.

Vooruitblik 2020

In de nieuwe strategie voor 2020-2023 speelt bewustwording een grote rol. Eenzaamheid is een probleem van de maatschappij waar de oudere uiteraard ook een rol in heeft. We zetten dit probleem niet alleen op de kaart, maar bieden ook handelingsperspectief om samen met ouderen te werken aan oplossingen. In de communicatiekalender zullen wij hier op meerdere momenten aandacht aan besteden. Ook content marketing wordt steeds belangrijker om zowel ouderen, vrijwilligers als donateurs aan ons te binden.

4. Onze organisatie

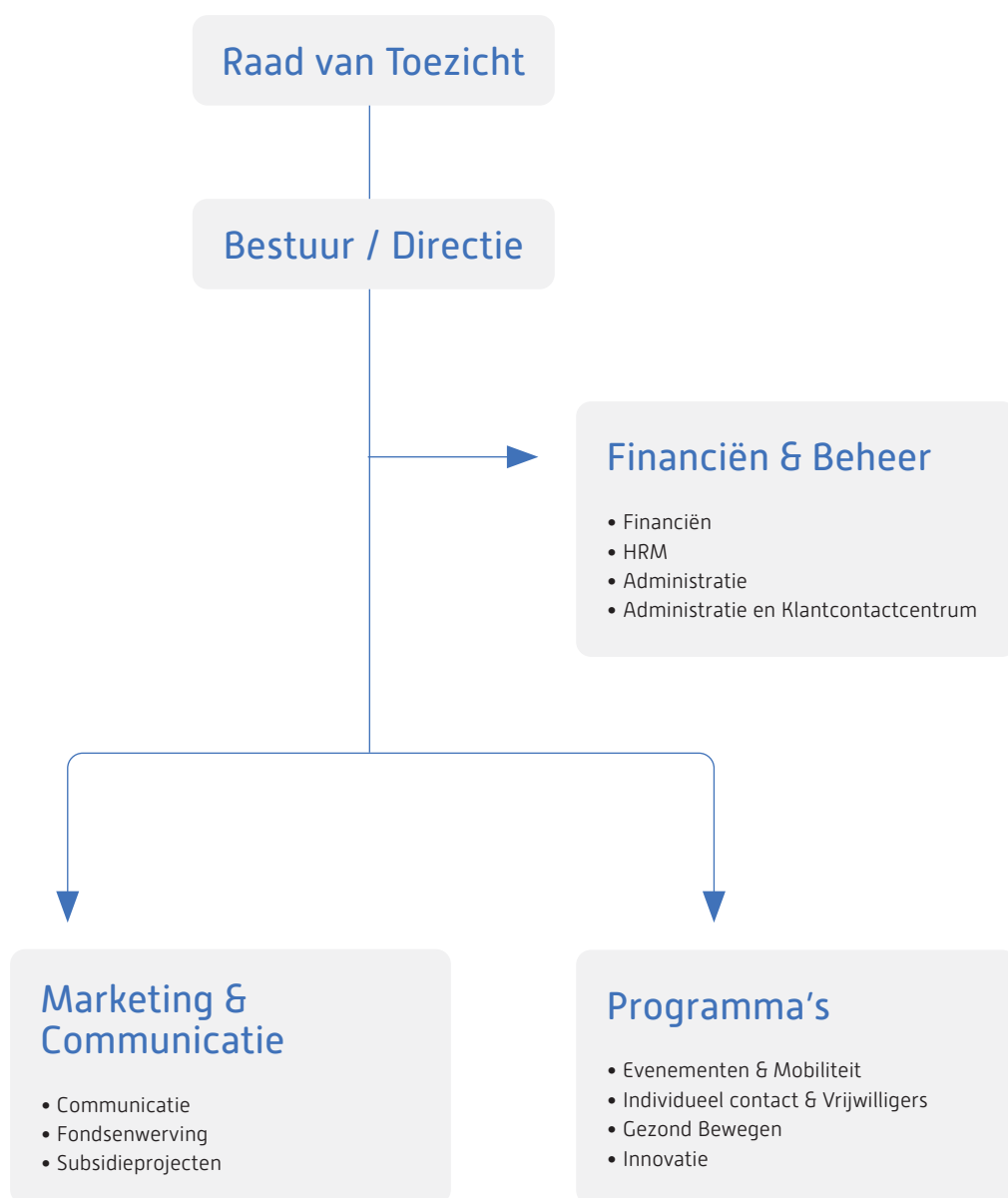
Het Ouderenfonds zet zich in voor ouderen in Nederland. Wij geloven in de kunst van het samen ouder worden en de kunst van het ouder zijn. Dankzij de inzet van vrijwilligers, ambassadeurs en medewerkers stimuleren we ouderen om actief ouder te worden, zetten we ons in voor een leeftijds-vriendelijke omgeving en bestrijden we eenzaamheid.

4.1 Onze interne organisatie

Het aantal medewerkers van het Nationaal Ouderenfonds stijgt van 39,3 fte (31 december 2018) naar 41,3 fte (31 december 2019).

Organogram

4.2 Medewerkers

Voor alle medewerkers, inclusief de directeur, is de CAO Sociaal Werk, Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening van toepassing. Het is een bewuste keuze van het Ouderenfonds om ook de directeur onder deze CAO te laten vallen. Er is geen argument of aanleiding om voor de directeur een afzonderlijke honorering toe te passen.

Naast salaris ontvangt het personeel een individueel keuzebudget (IKB). Dit budget (circa 19% van het salaris) bestaat uit de vakantietoeslag, eindejaarsuitkering, het bovenwettelijk verlof en de tegemoetkoming ziektekostenverzekering. Het budget kan naar eigen inzicht worden ingezet voor verlof, geld of een combinatie daarvan. Ook hebben we een loopbaanbudget dat men opbouwt ter bevordering van de duurzame inzetbaarheid. De pensioenregeling is ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Er worden geen bonussen uitgekeerd aan medewerkers, inclusief de directeur. Het ziekteverzuim is in 2019 gedaald naar 3,8% (5,5% in 2018). In totaal zijn er 39 verzuimmeldingen gedaan. Het jaar is afgesloten met 1 openstaande verzuimmelding, waarvan het verzuim gedeeltelijk werkgerelateerd is. Naast onze vaste medewerkers werken we graag met stagiair(e)s. Als goed doel vindt het Ouderenfonds het belangrijk om deze maatschappelijke verantwoordelijkheid te vervullen. Niet alleen leren de studenten bij ons de fijne kneepjes van hun vak en behalen ze studiepunten. Andersom is het altijd leuk en interessant om te leren van de nieuwe, frisse blik van de studenten. In 2019 werken we in totaal met 7 stagiair(e)s.

Directie

Sinds 1 december 2015 is Corina Gielbert directeur van het Nationaal Ouderenfonds.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft een toezichthoudende rol, fungeert als klankbord voor de directie en is werkgever van de directeur. In 2019 heeft Focko Dorhout Mees afscheid genomen als voorzitter en is hij opgevolgd door Wouter Kolff. Tinie Kardol is nieuw toegetreden. Daarnaast bestaat de Raad van Toezicht uit Marlies Sikken, Franck Erkens en Roy Rempé. De verklaring van de Raad van Toezicht vindt u in hoofdstuk 6. De hoofd- en nevenfuncties van de leden treft u in de bijlage.

“Ik ben dol op het strand en probeer ieder jaar mee te gaan met een uitje van het Ouderenfonds. Het liefst zou ik met alle stranduitjes meegaan. Het is zo heerlijk die frisse lucht! Ik houd niet van binnenzitten, en niet van breien en kaarten. Ik wil de deur uit!”

Joke Bloemendaal

Joke Bloemendaal, samen met
vrijwilligster Annette van den Broek.

4.3 Governance

Juridische structuur

Het Nationaal Ouderenfonds is een stichting en staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41150459.

Stichtingen Seniorenplezier en Seniorenwens

Eind 2018 is het Ouderenfonds benaderd door de stichtingen Seniorenwens en Seniorenplezier om hun activiteiten over te nemen. De activiteiten, die worden uitgevoerd door Seniorenplezier, bestaan uit een huiskamerproject voor ouderen in Wormer en diverse uitstapjes voor ouderen in Noord-Holland. De fondsenwerving voor deze activiteiten wordt uitgevoerd door Seniorenwens. De twee stichtingen zijn een particulier initiatief en de werkzaamheden zijn de initiatiefnemers boven het hoofd gegroeid. Omdat de initiatiefnemers graag willen dat de activiteiten op een goede manier worden voortgezet, hebben zij hierover contact gezocht met het Ouderenfonds. Onderzoek leerde dat de activiteiten goed passen bij de strategie en het meerjarenplan van het Ouderenfonds, maar dat een overname van de beide stichtingen vooralsnog niet mogelijk is. Daarom is besloten intensief met beide stichtingen te gaan samenwerken, waarbij het Ouderenfonds de activiteiten ondersteunt en hiervoor de werkelijke kosten in rekening brengt. Hiermee is het Ouderenfonds begin 2019 gestart. Daarnaast wordt het bestuur van beide stichtingen gevormd door drie medewerkers van het Ouderenfonds, waaronder de directeur/bestuurder. De intentie is om op termijn de beide stichtingen alsnog te integreren in het Ouderenfonds.

CBF-Keur en ANBI

Het Nationaal Ouderenfonds is door het CBF erkend als een Erkend Goed Doel. Het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) is een onafhankelijke organisatie die sinds 1925 fondsenwervende organisaties monitort. Het belangrijkste doel van het CBF is het bewerkstelligen van betrouwbare fondsenwerving en uitgaven van goede doelen. Ook het geven van transparante informatie over fondsenwervende instellingen aan het Nederlandse publiek en de regering zijn essentieel. Daarnaast zijn we aangemerkt als ANBI-instelling. Hierdoor zijn giften aan de organisatie, binnen de geldende regels, fiscaal aftrekbaar.

Code Goed Bestuur

De Code Goed Bestuur of de Code Wijffels, genoemd naar de voorzitter van de commissie die de code heeft ontworpen, is sinds 2005 de regeringscode voor fondsenwervende organisaties in Nederland. In 2007 is de Code Goed Bestuur opgenomen in het CBF Erkennen. De code schrijft bepaalde transparantie en integriteit van het bestuur en toezicht voor, vraagt openheid over de effectiviteit van de bestedingen en wil aandacht voor een zorgvuldige omgang met belanghebbende en het afleggen van verantwoording. Het Ouderenfonds handelt conform de Code Goed Bestuur en draagt zoals hierboven genoemd de CBF Erkennen. Daarnaast hanteert het Ouderenfonds de governancecode van Sociaal Werk Nederland, gekoppeld aan de CAO.

Goede Doelen Nederland

Het Nationaal Ouderenfonds is lid en volgt de gedragsregels van Goede Doelen Nederland, de brancheorganisatie van erkende en in Nederland gevestigde goede doelen. Directeur Corina Gielbert is penningmeester van het bestuur van Goede Doelen Nederland.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Maatschappelijk verantwoord ondernemen is het hart van het werk van het Ouderenfonds. Iedere dag weer zetten we ons in voor ouderen. Uiteraard doen we dit met onze diensten, projecten en activiteiten. We stimuleren ouderen om actief ouder te worden, zetten ons in voor een leeftijdsvriendelijke omgeving en bestrijden eenzaamheid. We richten ons hierbij niet uitsluitend op de ouderen zelf, maar ook op

hun naasten en op de samenleving. We werken nauw samen met bedrijven en instanties, overheden, donateurs, ambassadeurs en vrijwilligers. We verbinden mensen en organisaties om ons gezamenlijk in te zetten voor een samenleving waarin iedere oudere zijn of haar leven leidt zoals hij of zij dat wenst.

Implementatie nieuw ICT-systeem

Het Ouderenfonds wil zo veel mogelijk ouderen en vrijwilligers helpen en ondersteunen. Efficiënt werken is hiervoor een belangrijke voorwaarde. Om dit te kunnen doen is een centraal ICT-systeem noodzakelijk, waarvan het CRM de kern vormt. In de afgelopen jaren zijn de programma's van het Ouderenfonds sterk gegroeid. Voor een nieuw programma is daarbij vaak een nieuw losstaand ICT-systeem met relatiebestand ontwikkeld. Deze afzonderlijke systemen en bestanden werken niet goed samen, wat tot inefficiëntie in de werkprocessen heeft geleid. Daarom is besloten om deze losse systemen en relatiebestanden te vervangen door een centraal systeem.

In de tweede helft van 2018 is gekozen voor RegiCare, een systeem van AdSysCo. Geheel 2019 heeft in het teken gestaan van de implementatie. Zo is er voor de Zilverlijn een module ingericht voor het plannen en uitvoeren van de belcontacten tussen ouderen en vrijwilligers. Ook is in RegiCare de planning van de ritten voor de BoodschappenPlusBus mogelijk gemaakt. In 2020 wordt de implementatie van het nieuwe systeem afgerond.

Risicoanalyse

Het Nationaal Ouderenfonds brengt sinds 2016 jaarlijks de risico's van haar werk in kaart. Het doel is om risico's te inventariseren en hierop te acteren nog voordat incidenten zich kunnen voordoen.

Methode

Het managementteam stelt de risico's op strategisch en operationeel niveau vast. Deze risico's krijgen een score. Het bruto risico wordt berekend door de kans dat het risico daad-werkelijk optreedt (scorekans) te vermenigvuldigen met het effect (impact). Het managementteam brengt in kaart welke mogelijkheden het Ouderenfonds hanteert om het bruto risico te verlagen. Tenslotte wordt bepaald wat de consequenties van deze maatregelen zijn op het bruto risico en volgt hieruit het netto risico. De Raad van Toezicht wordt op de hoogte gesteld van de risico inventarisatie.

De grootste risico's voor het Ouderenfonds worden hieronder toegelicht.

Economische situatie (zakelijke partners, fondsen, donateurs)

Het Ouderenfonds werft gelden voor het jaar waarin ook de daadwerkelijke uitvoering van projecten gerealiseerd wordt. Dat zorgt voor een 'ad-hoc' cultuur en leidt tot ingrijpen in projecten en diensten wanneer de financiering niet rond komt. Deze situatie is onwenselijk. Daarom wil het Ouderenfonds toe naar een situatie met meer duurzame zakelijke partners (het liefst meerjarencontracten) en meer ongeoormerkte financiële middelen (via (Vrienden)loterij en particuliere donateurs). Dit moet zorgen voor een meer stabiele basis. Om deze situatie te bereiken zijn meerdere jaren nodig. In 2019 zijn er een aantal belangrijke stappen gezet. Zo is door de PrijzenMarathon van de VriendenLoterij de ongeoormerkte financiering aanzienlijk gegroeid. Daarnaast is het gelukt om meer vooruit te werken in de financiering van de projecten. Halverwege het jaar was al duidelijk dat alle projecten doorgang konden vinden. In de meerjarenstrategie is besloten dat de werving van gelden voor het jaar n+1 in 2022 is gerealiseerd.

Continuïteitsreserve

Het Nationaal Ouderenfonds kent vanaf 1988 een continuïteitsreserve. Dit betekent dat we aan onze lopende verplichtingen kunnen voldoen, mochten plotseling alle inkomsten wegvallen. Ultimo 2019 is de continuïteitsreserve gelijk aan ongeveer 0,5 maal de kosten van de werkorganisatie (inclusief kosten

fondsenwerving]. Het bestuur streeft naar een continuïteitsreserve op termijn van maximaal 1,5 maal de totale kosten van de werkorganisatie (inclusief kosten fondsenwerving). De bestuurder in overleg met de Raad van Toezicht over een verfijning van deze beleidslijn.

Liquiditeit

Het Ouderenfonds heeft een goed financieel overzicht, kent een accurate liquiditeitsbegroting en de actuele stand wordt in iedere MT-vergadering besproken. 2019 is hierbij een positief jaar geweest vanwege de PrijzenMarathon van de VriendenLoterij. Anderzijds stond de liquiditeitspositie in 2019 onder druk vanwege de aanschaf van een groot aantal bussen (bijna het dubbele aantal in vergelijking tot voorgaande jaren) als gevolg van de afschaffing teruggaaf BPM per 1 januari 2020.

Reputatieschade [fysieke of financiële mishandeling, seksueel misbruik]

Gezien de statistieken weet ook het Ouderenfonds dat het risico aanwezig is dat er binnen het Ouderenfonds sprake is van seksueel of ander misbruik. Door het goed screenen van vrijwilligers, het plan om structureel voor iedere vrijwilliger een VOG aan te vragen, protocollen en werkwijzen probeert het Ouderenfonds het risico beheersbaar te houden. Er zijn protocollen ontwikkeld voor het geval er een incident plaatsvindt, er is intern gekeken naar risicovolle issues en zijn er veelgestelde vragen opgesteld voor het geval er een incident plaatsvindt. Het Ouderenfonds is hier goed op voorbereid. Toch laten we het risico staan omdat we weten dat ondanks goede voorbereiding het een aanzienlijk risico is en blijft.

Personeel

Het verloop binnen het Ouderenfonds is in 2019 gedaald, maar is nog steeds hoog. Het Ouderenfonds is een platte organisatie met beperkte doorgroeimogelijkheden, waardoor de reguliere uitstroom naar verwachting hoger is dan bij een organisatie waarbij deze mogelijkheden er wel zijn. Door de krappe arbeidsmarkt is het makkelijker om van baan te wisselen en tegelijkertijd om de juiste, nieuwe mensen aan te trekken. Omdat de organisatie is gegroeid en er nieuwe medewerkers zijn aangenomen en ingewerkt, vraagt dit een aanzienlijke tijdsinvestering.

4.4 Onze vrijwilligers

Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde voor onze organisatie en voor de ouderen die deelnemen aan onze projecten en diensten. Zonder vrijwilligers geen Ouderenfonds: in bijna al onze activiteiten vormen vrijwilligers de spil. Van vrijwilligers die bellen voor de Zilverlijn tot de chauffeurs op de BoodschappenPlusBus. In 2019 zijn er totaal 8.267 vrijwilligers actief geweest.

Vrijwilligersbeleid

De focus van het team Vrijwilligers ligt in 2019 op het verder ontwikkelen van goed werkgeverschap, vanaf het moment van het eerste contact tot het moment dat een vrijwilliger de organisatie verlaat. Om maatwerk te kunnen leveren is onderzoek gedaan naar wie onze vrijwilligers zijn en welke behoeften zij hebben. Daarin geven ze o.a. aan dat ze behoefte hebben aan bijeenkomsten van het Ouderenfonds. Dit jaar zijn we daarom naast intervisiebijeenkomsten voor Zilverlijn-vrijwilligers gestart met introductiedagen voor nieuwe vrijwilligers. Erkenning, waardering en beloning zijn voor elke vrijwilliger belangrijk. Dit jaar ontvangen alle actieve vrijwilligers een verjaardagskaart en een cadeautje met Sinterklaas.

Omdat onze vrijwilligers met een soms kwetsbare doelgroep werken, vragen we vanaf dit jaar de vrijwilligers die een-op-een-contact hebben met ouderen om een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aan te vragen.

Communicatie vrijwilligers

Alle vrijwilligers ontvangen 6 keer per jaar een digitale nieuwsbrief. In de nieuwsbrieven staan onderwerpen die betrekking hebben op het specifieke vrijwilligerswerk dat de vrijwilliger verricht en vrijwilligersvacatures bij andere projecten en diensten. Zo bevorderen we de dynamiek in het vrijwilligersbestand.

In 2019 starten we met een betere informatievoorziening voor vrijwilligers over onze diensten. Door vrijwilligers bij elkaar te brengen en de lokale programma's met elkaar te verbinden, inspireren we vrijwilligers om zich voor ouderen te blijven inzetten. In 2020 gaan we dit verder ontwikkelen.

Vooruitblik 2020

Op basis van de resultaten van het onderzoek willen we in 2020 vrijwilligers nog beter aan ons binden. Veel vrijwilligers zijn zelf ouder en kunnen door hun vrijwilligerswerk van betekenis zijn voor een ander. Voor het Ouderenfonds zijn zij zeer waardevol en in 2020 willen we nog meer ouderen werven voor onze vrijwilligersactiviteiten.

Comité van Aanbeveling

Vershillende Bekende Nederlanders dragen het Ouderenfonds een warm hart toe en zetten hun bekendheid in om aandacht te vragen voor steun aan eenzame en kwetsbare ouderen. Ons Comité van Aanbeveling bestaat op 31 december 2019 uit John Bernard, Janneke Brinkman-Salentijn, Hans Liberg, Alexander Rinnooy Kan, Jaap Rost Onnes, Erica Terpstra, Maartje van Weegen, Els Blokker, Gerdi Verbeet en Jannet van Zadelhoff. Zij zetten zich onder meer in voor het kerstconcert, de kerstdiners en Nationale Ouderendag.

5. Onze financiën (samenvatting)

Staat van baten en lasten 2019	Werkelijk 2019	Begroot 2019	Werkelijk 2018
BATEN			
Baten van particulieren	895.205	1.340.000	1.042.759
Baten van bedrijven	1.409.136	1.264.750	1.153.395
Subsidies van overheden	685.338	701.663	668.280
Baten van loterijorganisaties	3.328.208	2.623.500	2.310.404
Baten van andere organisaties zonder winststreven	1.474.578	1.387.500	1.676.578
Som der baten	7.792.465	7.317.413	6.851.416
LASTEN			
<i>besteed aan doelstellingen</i>			
Projectsubsidies	82.104	40.000	600.145
Evenementen	963.070	871.986	894.579
Projecten en diensten	3.299.480	2.759.602	2.428.742
Innovatie projecten	755.391	815.447	688.500
Pleitbezorging en communicatie	483.511	809.520	649.085
Overige lasten doelstelling	147.651	307.500	128.829
Som besteed aan doelstellingen	5.731.207	5.604.055	5.389.880
Lasten werving baten	1.340.957	1.000.636	992.187
Lasten beheer en administratie	480.205	512.184	598.691
Som van de lasten	7.552.369	7.116.875	6.980.758
Saldo voor financiële baten en lasten	240.096	200.538	-129.342
Saldo financiële baten en lasten	60.422	17.500	-34.633
Saldo na financiële baten en lasten	300.518	218.038	-163.975
Besteding aan doelstellingen in % van de totale baten	73,5%	76,6%	78,7%
Besteding aan doelstellingen in % van de totale lasten	75,9%	78,7%	77,2%
Lasten werving baten in % van de totale lasten	17,8%	14,1%	14,2%
Lasten werving baten in % van de geworven baten	17,2%	13,7%	14,5%
Lasten beheer en administratie in % van de totale lasten	6,4%	7,2%	8,6%

We houden ons aan het CBF Keur: het Nationaal Ouderenfonds streeft ernaar om de lasten werving baten zo laag mogelijk te houden, zodat een relatief hoog bestedingspercentage kan worden gehaald.

Vermogen per 31 december 2019	31 december 2019	31 december 2018
Stichtingskapitaal	45	45
Continuïteitsreserve	2.071.782	1.673.395
Bestemmingsreserves	208.673	208.673
	2.280.455	1.882.068
Bestemmingsfonds Ab Laane	455.806	467.325
Bestemmingsfondsen projectgebonden	0	86.350
	2.736.261	2.435.743
Totaal vermogen	2.736.306	2.435.788

Vermogensbeleid

Het Nationaal Ouderenfonds werft zelfstandig middelen voor projecten, programma's en activiteiten die invulling geven aan haar doelstelling. Om haar doelstelling te waarborgen houdt het Ouderenfonds als prudente organisatie algemene en specifieke reserves aan. Deze blijven ruimschoots binnen de wettelijk gestelde normen.

Het positief saldo over 2019 bedraagt € 300.518. Na verrekening van dit saldo bedraagt het totale vermogen van het Nationaal Ouderenfonds per eind 2019 € 2.736.306.

Hoofdpijnen voor het vermogensbeleid van het Nationaal Ouderenfonds zijn:

- Een reservering van middelen is wenselijk voor de continuïteit van steun aan de doelstelling.
- Vorming van reserves zonder bestemming is niet wenselijk.
- Een reserve als bron van inkomsten is toegestaan als de opbrengst ervan wenselijk is voor de realisatie van de doelstelling op de langere termijn.

Het Nationaal Ouderenfonds kent vanaf 1988 een continuïteitsreserve. Dit betekent dat we aan onze lopende verplichtingen kunnen voldoen, mochten plotseling alle inkomsten wegvallen. Ultimo 2019 is de continuïteitsreserve gelijk aan ongeveer 0,5 maal de kosten van de werkorganisatie (inclusief kosten fondsenwerving). Het bestuur streeft naar een continuïteitsreserve op termijn van maximaal 1,5 maal de totale kosten van de werkorganisatie (inclusief kosten fondsenwerving). De bestuurder in overleg met de Raad van Toezicht over een verfijning van deze beleidslijn.

Wanneer de jaarrekening een overschot geeft, wordt dit overschot toegevoegd aan de reserves.

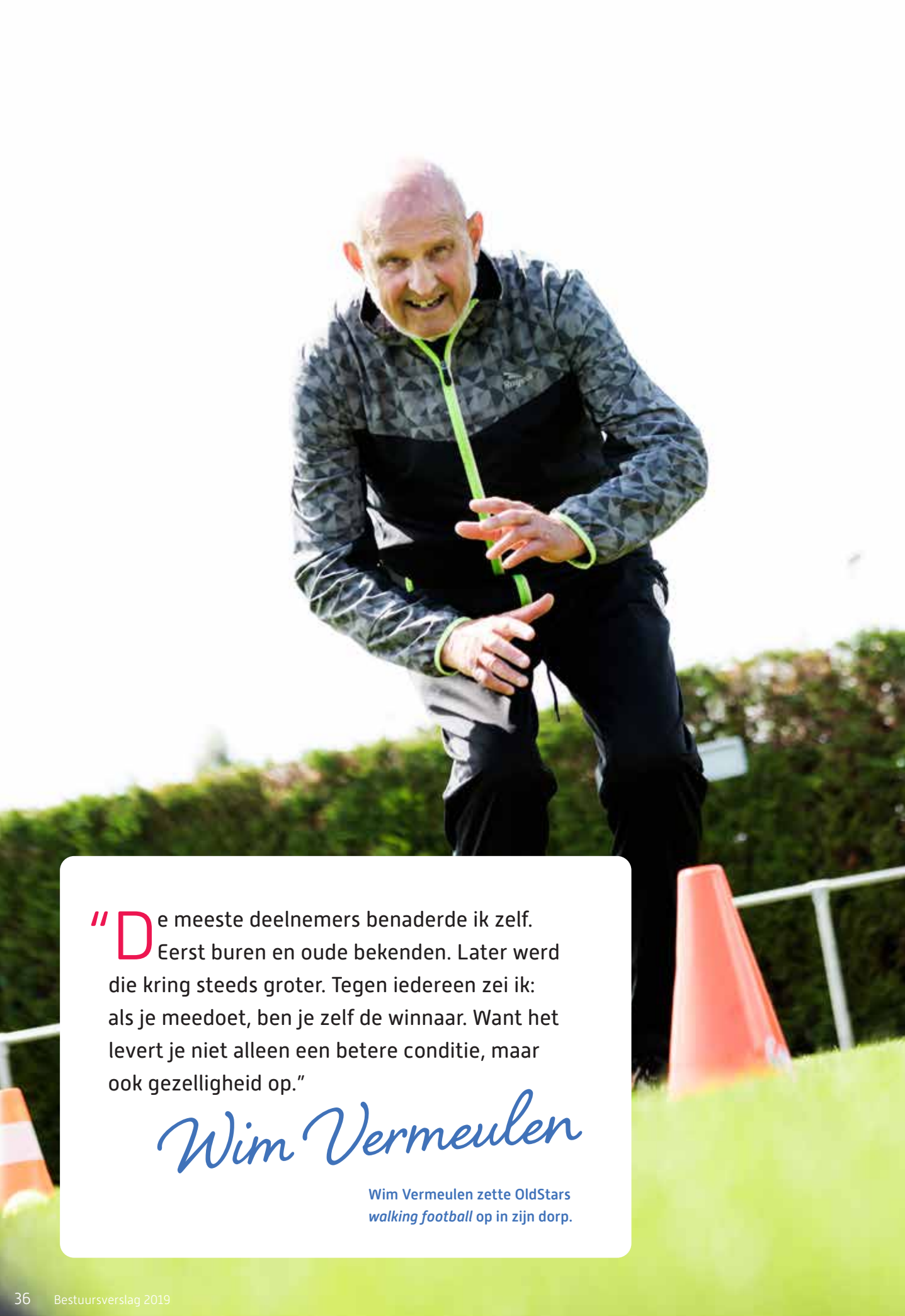
Het Nationaal Ouderenfonds heeft twee bestemmingsreserves, namelijk een bestemmingsreserve projectsubsidies (€ 125.000) en een bestemmingsreserve activa (€ 83.673). Het bestemmingsfonds op naam, Stichting Ab Laane, is in 2019 afgenomen met € 11.519 en bedraagt per eind 2019 € 455.806.

Beleggingsbeleid

Een deel van het vermogen van het Ouderenfonds is belegd in effecten. Gestreefd wordt naar een verantwoorde verhouding vastrentende waarden, alternatieve beleggingen en aandelenbeleggingen met beperkt risico. Het streven is een mix te vinden waarbij het rendement voldoende hoog is en de risico's van waardedaling tegelijkertijd beperkt zijn. Deze bestendige gedragslijn heeft in de achterliggende jaren tot relatief goede resultaten geleid en zal ook in de nabije toekomst worden gehandhaafd. In 2019 bedroeg het netto rendement van de beleggingen 8,7%.

Het bestuur is in overleg met de Raad van Toezicht bezig het beleggingsbeleid verder in te vullen. Dit betreft onder meer het uiting geven aan de maatschappelijke verantwoordelijkheid van het Ouderenfonds door te kiezen voor een duurzame beleggingsaanpak, onder meer wat betreft arbeidsomstandigheden en milieu.

Voor wat betreft de wellicht direct voor de exploitatie benodigde liquide middelen is gekozen voor direct opeisbare spaartegoeden.

"De meeste deelnemers benaderde ik zelf. Eerst buren en oude bekenden. Later werd die kring steeds groter. Tegen iedereen zei ik: als je meedoet, ben je zelf de winnaar. Want het levert je niet alleen een betere conditie, maar ook gezelligheid op."

Wim Vermeulen

Wim Vermeulen zette OldStars
walking football op in zijn dorp.

Financiële risico's

Het Nationaal Ouderenfonds streeft ernaar zo veel mogelijk duurzame hulp te bieden en projecten en diensten voor de lange termijn te kunnen garanderen. Het risico bestaat echter dat dit door tegenvallende inkomsten niet haalbaar is, waardoor voortzetting van projecten niet mogelijk is. Om dit risico te vermijden, hanteert het Ouderenfonds verschillende manieren om fluctuerende inkomsten op te vangen. Zo worden inkomsten via meerdere bronnen verkregen: uit nalatenschappen, direct mailings, donaties van particulieren en bedrijven, bijdragen van vermogensfondsen en van de VriendenLoterij. Het Nationaal Ouderenfonds voldoet aan de bestuurlijke en financiële normen van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF), Goede Doelen Nederland en de Code Goed Bestuur.

Impact coronacrisis

Het Corona-virus heeft grote invloed op de economie en daarmee ook op het Ouderenfonds. Om een gezonde organisatie te blijven heeft het Ouderenfonds direct maatregelen getroffen. Zo zijn alle openstaande vacatures direct stopgezet en worden tijdelijke contracten van medewerkers alleen voor bepaalde tijd verlengd.

Het Ouderenfonds heeft een analyse gemaakt van de te verwachten effecten op de programma's en de daarmee samenhangende baten, waaronder de inkomsten uit loten van de VriendenLoterij, bijdragen van zakelijke partners, vermogensfondsen en particuliere donateurs en deelnemersbijdragen voor onze activiteiten. Op basis hiervan is de begroting teruggebracht van € 9 miljoen naar € 8 miljoen en zijn de lasten daarmee in lijn verlaagd, zodat het saldo baten en lasten vrijwel gelijk blijft aan de oorspronkelijk begroting. Als onderdeel van de analyse heeft het Ouderenfonds ook een liquiditeitsprognose voor 2020 opgesteld, waaruit naar voren komt dat het Ouderenfonds geen liquiditeitsproblemen verwacht na de genoemde aanpassingen en mogelijke maatregelen.

De daling in omzet tijdens de corona crisis is aanzienlijk in vergelijking met 2019. Het Ouderenfonds zal daarom waar mogelijk gebruik maken van de ondersteuningsmaatregelen die de overheid biedt, waaronder het Noodfonds Overbrugging Werkgelegenheid (NOW). In de bijgestelde begroting is hiermee rekening gehouden.

Begroting 2020	begroot 2020	werkelijk 2019	begroot 2019
BATEN			
Baten van particulieren	977.350	895.205	1.340.000
Baten van bedrijven	1.532.005	1.409.136	1.264.750
Subsidies van overheden	807.401	685.338	701.663
Baten van loterijorganisaties	3.638.591	3.328.208	2.623.500
Baten van andere organisaties zonder winststreven	2.018.859	1.474.578	1.387.500
Som der baten	8.974.206	7.792.465	7.317.413
LASTEN			
<i>Besteed aan doelstellingen</i>			
Projectsubsidies	126.817	82.104	40.000
Evenementen	1.063.782	963.070	871.986
Projecten en diensten	3.792.104	3.299.480	2.759.602
Innovatie projecten	805.656	755.391	815.447
Pleitbezorging en communicatie	672.233	483.511	809.520
Overige lasten doelstelling	275.000	147.651	307.500
Som der bestedingen incl. uitvoeringskosten	6.735.592	5.731.207	5.604.055
Lasten werving baten	1.589.398	1.340.957	1.000.636
Lasten beheer en administratie	466.716	480.205	512.184
Som van de lasten	8.791.706	7.552.369	7.116.875
Saldo voor financiële baten en lasten	182.500	240.096	200.538
Saldo financiële baten en lasten	17.500	60.422	17.500
Saldo na financiële baten en lasten	200.000	300.518	218.038
Lasten werving baten in % van de baten	18%	17%	14%
RESULTAAT BESTEMMING			
Bestemmingsreserves	0	0	0
Bestemmingsfondsen	0	-97.869	0
Mutatie in continuïteitsreserve	200.000	398.387	218.038
Totaal bestemming	200.000	300.518	218.038

6. Verklaring Raad van Toezicht

Verklaring Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) van het Nationaal Ouderenfonds heeft een toezichhoudende rol, fungeert als klankbord voor de directie en is werkgever van de directeur. De Raad van Toezicht komt minimaal 4 keer per jaar bijeen en stelt onder meer het jaarplan, de begroting, het bestuursverslag en de jaarrekening vast.

De Raad van Toezicht onderschrijft en handelt naar de principes van het CBF-keur, de Code Goed Bestuur, de governancecode van de brancheorganisatie Sociaal Werk Nederland en de gedragsregels van Goede Doelen Nederland. Afgelopen jaar is de Stichting Intern Toezicht Goede Doelen opgericht waarvan Franck Erkens bestuurslid is geworden. Wij zien deze stichting als een mooie professionalisering van de kwaliteit van toezichthouders.

Het profiel en de taken van de Raad van Toezicht zijn vastgelegd in statuten. Leden worden geworven op basis van een gezamenlijk opgesteld profiel via een open procedure. De leden van de Raad van Toezicht zijn onafhankelijk en onbezoldigd en ontvangen geen onkostenvergoeding. Zie de bijlage voor een overzicht van hoofd- en nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht.

Wouter Kolff heeft in 2019 de voorzittershamer overgenomen van Focko Dorhout Mees. De Raad van Toezicht dankt hem voor zijn inzet en betrokkenheid de afgelopen jaren. Daarnaast zijn wij verheugd dat Tinie Kardol is aangetreden als nieuw lid en zijn wetenschappelijke achtergrond in de ouderenzorg meebrengt. Binnen de Raad van Toezicht is een auditcommissie bestaande uit Marlies Sikken en Roy Rempe. Daarnaast bestaat de remuneratiecommissie uit Franck Erkens en Wouter Kolff.

De Raad van Toezicht van het Nationaal Ouderenfonds kijkt terug op een succesvol 2019. Er zijn nieuwe programma's gestart zoals De Derde Helft en Welkom Online. Met bestaande programma's zijn weer meer ouderen bereikt en binnen het programma OldStars is een start gemaakt met 6 nieuwe spelvormen. Dankzij nieuwe partnerschappen en hogere giften is er opnieuw financiële groei gerealiseerd. Binnen de organisatie is hard gewerkt aan de implementatie van een nieuw CRM-systeem om zowel interne processen als externe samenwerkingen te kunnen verbeteren.

Wij zien 2020 vol vertrouwen tegemoet. Een jaar waarin gestart wordt met een nieuwe meerjarenstrategie die voortbouwt op de ervaring van de afgelopen jaren en met nieuwe, ambitieuze doelstellingen voor een duurzame toekomst.

Namens de Raad van Toezicht,

Wouter Kolff
Voorzitter

7. Blik op de toekomst

Strategie 2020-2023: Ouder worden doe je samen

Het Nationaal Ouderenfonds zet zich in voor ouderen in Nederland. Wij geloven in de kunst van het samen ouder worden en de kunst van het ouder zijn. Na het aflopen van de meerjarenstrategie tot 2019 is gewerkt aan de doelstellingen en ambities voor de komende jaren. Dit heeft geresulteerd in een nieuwe strategie voor de jaren 2020 – 2023.

We richten ons in deze strategie op drie pijlers:

- Wij stimuleren ouderen om bewust sociaal actief te blijven. Zo blijven ze verbonden met anderen en kunnen van betekenis zijn.
- We inspireren de maatschappij om een leeftijdsvriendelijke samenleving te zijn.
- We bestrijden eenzaamheid door activiteiten aan te bieden die ouderen in contact brengen met anderen.

'Ouder worden doe je samen. Strategie Nationaal Ouderenfonds 2020 – 2023' vindt u op www.ouderenfonds.nl

Vooruitblik 2020

Voor 2020 hebben wij de volgende speerpunten vastgesteld. Deze zijn uitgewerkt in ons jaarplan.

Impact coronacrisis

Het Corona-virus heeft grote invloed op de economie en daarmee ook op het Ouderenfonds. Om een gezonde organisatie te blijven heeft het Ouderenfonds direct maatregelen getroffen. Zo zijn alle openstaande vacatures direct stopgezet en worden tijdelijke contracten van medewerkers alleen voor bepaalde tijd verlengd.

Het Ouderenfonds heeft een analyse gemaakt van de te verwachten effecten op de programma's en de daarmee samenhangende baten, waaronder de inkomsten uit loten van de VriendenLoterij, bijdragen van zakelijke partners, vermogensfondsen en particuliere donateurs en deelnemersbijdragen voor onze activiteiten. Op basis hiervan is de begroting teruggebracht van € 9 miljoen naar € 8 miljoen en zijn de lasten daarmee in lijn verlaagd, zodat het saldo baten en lasten vrijwel gelijk blijft aan de oorspronkelijk begroting. Als onderdeel van de analyse heeft het Ouderenfonds ook een liquiditeitsprognose voor 2020 opgesteld, waaruit naar voren komt dat het Ouderenfonds geen liquiditeitsproblemen verwacht na de genoemde aanpassingen en mogelijke maatregelen.

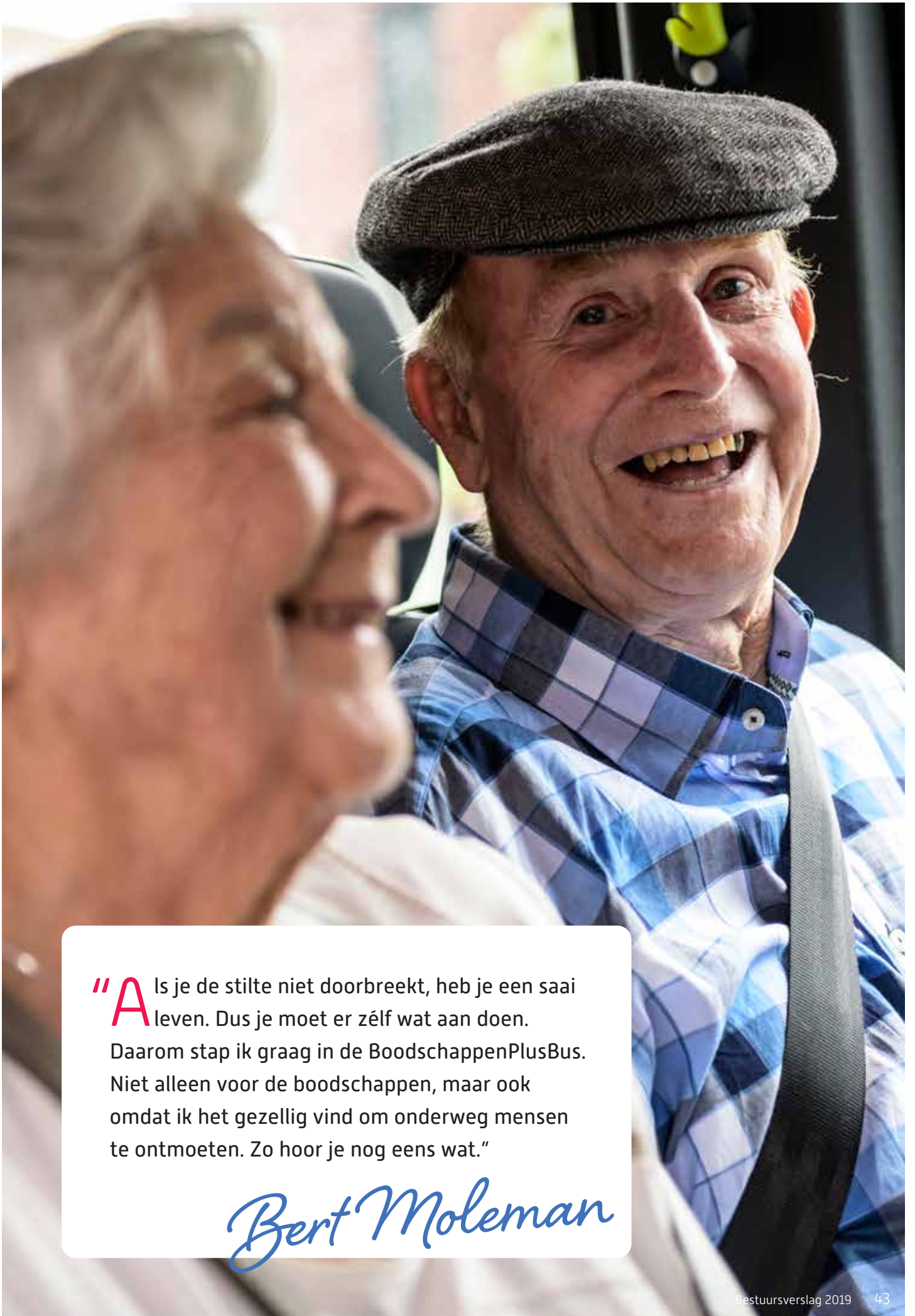
De omzetzaling gedurende de periode van de coronamaatregelen is minimaal 20% in vergelijking met 2019. Het Ouderenfonds zal daarom een aanvraag indienen voor een bijdrage uit het Noodfonds Overbrugging Werkgelegenheid (NOW). In de bijgestelde begroting is hiermee rekening gehouden.

Sport en bewegen

Het Ouderenfonds gaat verder met het stimuleren van een ouderenvriendelijke sportomgeving. Het is onze ambitie dat iedere oudere zich kan aansluiten bij een sportvereniging bij hem of haar in de buurt met een aangepaste spelvorm. Daarom zetten we ons in voor de aansluiting van nieuwe spelvormen bij OldStars Sport en de verdere uitrol van het programma De Derde Helft.

Mobiliteit

Mobiliteit is noodzakelijk om de deur uit te komen en deel te kunnen nemen aan activiteiten. Daarom blijft het Ouderenfonds inzetten op de uitbreiding van het aantal BoodschappenPlusBussen. Daarnaast realiseren we ons dat het mobiliteitsprobleem onder ouderen alleen opgelost kan worden door samen te

"Als je de stilte niet doorbreekt, heb je een saai leven. Dus je moet er zélf wat aan doen. Daarom stap ik graag in de BoodschappenPlusBus. Niet alleen voor de boodschappen, maar ook omdat ik het gezellig vind om onderweg mensen te ontmoeten. Zo hoor je nog eens wat."

Bert Moleman

werken in een alliantie van partijen die een rol spelen in vervoer in Nederland. In 2020 zal het Ouderenfonds het initiatief nemen om een alliantie te bouwen en gezamenlijke doelstellingen te definiëren zodat iedere oudere passend vervoer heeft.

Bewustwording

Bewustwording is een nieuw speerpunt in onze strategie en is verbonden met de pijlers actief ouder worden en de leeftijdsvriendelijke omgeving. De maatschappij en de ouderen zullen zich bewust moeten worden van het feit dat prettig ouder worden een gezamenlijke verantwoordelijkheid is en dat oplossen soms meer voor de hand liggen dan gedacht. Rondom Nationale Ouderendag 2020 zal de eerste bewustwordingscampagne uitgevoerd worden.

Zingeving

Eenzaamheid ontstaat niet alleen door het gebrek aan sociale contacten maar ook door het gevoel er niet meer toe te doen. Ouderen hebben soms het gevoel dat hun competenties niet meer worden benut. De rol van ouderen als vrijwilliger is krachtig en duurzaam en is voor het Ouderenfonds een uitgangspunt bij de start van activiteiten. Ook de overgang van betaald werk naar vrijwilligerswerk moet meer aandacht krijgen. Onder zingeving verstaan wij ook dat ouderen kunnen praten over thema's zoals rouw, verlies en spijt. Daarom starten we in 2020 de samenwerking met UP!.

Digitalisering en technologie

De wereld verandert snel en voor een aantal ouderen te snel. De oudere senioren zijn vaak nog niet digitaal vaardig genoeg, terwijl er ook risico's zijn bij jongere en toekomstige ouderen. Technologische ontwikkelingen en digitalisering gaan zo snel dat ook deze groepen in de toekomst achterlopen en wellicht worden uitgesloten. Daarnaast zien we dat er veel bruikbare technologieën worden ontwikkeld die zorgen voor meer zelfstandigheid, zelfredzaamheid en een hogere kwaliteit van leven, maar dat die door de doelgroep nog maar weinig worden gebruikt. Het komende jaar onderzoekt het Ouderenfonds welke rol zij kan nemen om deze technologieën meer gebruikt te laten worden door ouderen.

Bijlagen

Hoofd- en nevenfuncties directie en Raad van Toezicht

De directeur en de leden van de Raad van Toezicht hebben naast hun werk voor het Ouderenfonds, de volgende relevante hoofd- en nevenfuncties.

Corina Gielbert (directeur)

- Bestuurslid Goede Doelen Nederland
- Penningmeester Stichting Theehuis te Huizen
- Bestuurslid Stichting Seniorenplezier en Stichting Seniorenwens

Wouter Kolff (voorzitter RvT)

- Burgemeester gemeente Dordrecht
- Onbezoldigde nevenfuncties uit hoofde van het burgemeesterschap (gemeente Dordrecht):
- Voorzitter regio Drechtsteden
- Voorzitter Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
- Vice-voorzitter politieregio Rotterdam-Rijnmond van de Nationale politie
- Overige onbezoldigde functies:
- Voorzitter Koninklijke Nederlandsche Automobiel Club (KNAC)
- Lid Raad van Toezicht Stichting Fonds voor Verpleegkundigen
- Vicevoorzitter Familievereniging Kolff
- Directeur/eigenaar van Hol & Ding Kolff Holding B.V.

Franck Erkens (lid RvT)

- Directeur Bestuursadviesing MN
- Voorzitter Raad van Advies van het Institute for Strategic Relationship Management
- Bestuurslid van de Stichting Intern Toezicht Goede Doelen

Roy Rempe (lid RvT)

- Directeur-groootaandeelhouder De Resultatenkwekerij B.V.
- Aandeelhouder/bestuurder MPR Holding B.V., Allercare, September en Thuismakers
- Bestuurslid stichting Vincent van Gogh Experience Den Haag
- Bestuurslid stichting Brentano's steun des ouderdoms

Marlies Sikken (lid RvT)

- Vice President HR & HSE bij Vattenfall
- Voorzitter bestuur Orkest Jong en Groot Excelsior te Amsterdam
- Penningmeester Beheersvereniging Torrentiusweg

Tinie Kardol (lid RvT)

- Houder van de Leerstoel Bevordering Active Ageing aan de Vrije Universiteit Brussel
- Gastdocent bij SOMT Amersfoort, masteropleiding fysiotherapie in de geriatrie
- Lid Raad van Toezicht van Encounter, Den Bosch
- Inleider bij Congressen en Symposia op het gebied van Active Ageing
- Adviseur projectontwikkeling op het gebied van wooncomplexen voor senioren
- Lid van de gemeenteraad Uden
- Columnist Seniorenkrant

Partners

Vele bedrijven, organisaties en fondsen maken ons werk mogelijk. In 2019 zijn onze activiteiten onder andere mogelijk gemaakt door:

- *Albert Heijn groep regio Breda*
- *APG*
- *ASN Foundation*
- *De Beren restaurants*
- *De VriendenLoterij*
- *Dirk*
- *Espria*
- *Hoogvliet*
- *Huuskes*
- *innocent*
- *IWR*
- *Menzis*
- *Poiesz Supermarkten*
- *PostNL*
- *Samsung*
- *Stern*
- *T-Mobile*
- *Van Boxtel hoorwinkels*
- *Van der Valk Hotels & Restaurants*
- *VodafoneZiggo*

En door de volgende fondsen:

- *Adessium Foundation*
- *Bavo stichting*
- *Blauwe Fonds*
- *Coöperatiefonds Rabobank Stad en Midden Groningen*
- *Coovels Smits Stichting*
- *Cor van Zadelhoff*
- *Dr. C.J. Vaillant Fonds*
- *Dullertsstichting*
- *Fonds 1818*
- *Fonds Sluyterman van Loo*
- *Fundatie Luden van Stoutenburg*
- *Frits Kroymans*
- *Honig Laan Fonds*
- *Jan Wieger van der Linden*
- *Latteringe-Familie-Fonds*
- *Mr. August Fentener van Vlissingen Fonds*
- *P.W. Janssen's Friesche stichting*
- *Pasman Stichting*
- *Rabobank Gooi- en Vechtstreek Stimuleringsfonds*
- *Rabobank Regio Den Haag Stimuleringsfonds*
- *Rabobank Stad en Midden Groningen Coöperatiefonds*
- *RCOAK*
- *RDO Balije van Utrecht*
- *Riki Stichting*
- *Ritske Boelema Gasthuis*
- *Sint Nicolai Broederschap*
- *Stichting Aelwijn Florisz*
- *Stichting Amelanderhof*
- *Stichting Arnold Uleyn*
- *Stichting Betrokkenen Stedelijke Vernieuwing*
- *Stichting Brentano's Steun des Ouderdoms*
- *Stichting Elise Mathilde Fonds*
- *Stichting Fonds van NRC Handelsbladlezers*
- *Stichting Fundatie van Beijeren van Schagen*
- *Stichting Goede Doelen W en H*
- *Stichting Gold Star Heracles*
- *Stichting Groenling*
- *Stichting Het Cellenbroederenhuis*
- *Stichting Het Nieuwe Stads Weeshuis*
- *Stichting het OldBurger Weeshuis*
- *Stichting Het R.C. Maagdenhuis*
- *Stichting het Roode- of Burgerweeshuis*
- *Stichting Hofje Codde en Van Beresteyn*
- *Stichting Hora*
- *Stichting Kramer Lems*
- *Stichting Leef voordat je het vergeet*
- *Stichting Mundo Crastino Meliori*
- *Stichting Retourschip*
- *Stichting Sneek 1818*
- *Stichting Theresia Spijker Fonds*
- *Stichting Tiny en Anny van Doorne Fonds*
- *Stichting Welzijn Bewoners Nij Bethanië*
- *Stichting Zabawas*
- *Van Cappellen Stichting*
- *Vitus Stichting*
- *Volkscracht/Stichting H.M.A. Schadee*
- *VSBfonds*
- *Weldadige Stichting Van Heutz en fondsen die anoniem wensen te blijven*

Subsidies werden verstrekt door:

Ministerie van VWS, de provincies Gelderland en Groningen en de gemeenten Amsterdam en Hilversum.

Het programma Innovatie werd mede mogelijk gemaakt door:

ZonMW, Active Assisted Living Programme en Erasmus+ programme.

Stichting Nationaal Ouderenfonds

Postbus 2073, 3800 CB Amersfoort

T 088 344 2000

info@ouderenfonds.nl

www.ouderenfonds.nl

KvK 41150459

Rekening NL94 RABO 0311 9117 57

 [@ouderenfonds](https://twitter.com/ouderenfonds)

 facebook.com/ouderenfonds